

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Dagbøger

Peder Jakobsen

skolelærer i Fjeldsted

f. 3-1-1779 - d. 8-9-44

O p t e g n e l s e r

begyndt den 21^d Martii

1 8 4 3

af

Skolelærer og Kirkesanger Jacobsen

i sit 65de Aar.

Siden den 2 og 3 Martii d. A. har jeg igjen været temlig ringe, loet minste er min Sundhed og mine Kræfter i Aftagende, og jeg har havt flere Hoste og Tøngbrøstighed; men det som meest foruroliger mig er min Mave, som igjen synes at blive seen, og langsom til at fungere. Millius var njeenne den 13 og 14 dennes, klagede over Adskilligt derhenne, blant Andet over Kosten, og Sengen. Han paastod, at Møllekonen gav Sønnerne Melk at cyppe Grøden i, og nam Melkevand. Men M. falder lidt piat, og mistænkelig. Fra Farbroder R. havde jeg et Brev for nogle Dage siden, hvilket nan var saa god at tilskrive mig, i samme klager nan over, at de Heilige formerer sig i Midaf., ja at endog Iversen, Cand. theol. Meidje, og selv Pastor Leth, lode sig indvie paa denne Vei. Bønder fra Gamboerg, og andre Landsbyer, vandre ud til bemeldte Kjøbstad, for at holde Forsamlinger, og prædiker for Borgerne og disse Lærere.

Min Nabe, Lærer Holms Broder, gaaer i denne Tid nerover til Marius for at spille, og tillige for at regne, hvori han er uøvet; men dette (4) maa Broderen ikke vide. - Vi have Sommer og Sol om Dagen, og Vinter om Naten, til stor Skade for Rug og Raps.

Løverdagen den 1 April samles de af Skolelærerne her i Huset som hører med til Conferentsen; dog ikke for min Skyld, thi jeg er ikke i den, men for Marius, s.

Under Dags Dato har jeg skrevet til Bogbinder Milo, om 3 Protokoller til Skolen, og forlangt dem inden 3 Uger. - Marius søger det ved den gl. Grønvaags Død vacante Allesøe og Brøby Kald, hvorefter, efter Avisen, alle Fyens dygtige og udmærkede Skolelærere ville concurre. Han søgte ogsaa Sanderum for en 14 Dage siden.

22/3 42 skrev jeg til Sogneforstanderskabet i Anledning af den eventuelle Ombygning af den østre Længde nerved Skolen, hvilken Ombygning er bevirket ved de befalede Locummers Anskaffelse. Tillige erindrede jeg Samme om en Port for Gaarden, og et andet Hegn, istedetfor det gl. skrøbelige Riisgjærde. Saa sendte jeg ogsaa med bemeldte Skrivelse en Grundtegnning af, hvorledes jeg ønskede Indretningen, og bad om at den maatte blive tagen tilfølge, eller endnu om muligt mere forandret til det Bedre. Men at det ikke skeer paa denne Maade, derom er jeg temlig vis, thi det Godtfolk vil selv bestemme, og arrangere, om det endog bliver meget ringere. En Bonderegjering er en sand Elendighed. NB. Heri feilede jeg aldeles, de vare meget flinke

Bygningen blev efter Tegningen - side P.11 -

Idag kom Landmaaler Olsens Datter nerop, at nan var bleven saa daarlig den ene Arm kunde nan ikke røre, ei heller kunde nan tale. Moer er gaaet derved i Eftermiddag.

Paa en Ansøgning af en Skolelærerconferentz i Eibo Holmans Herred, bestaaende af 11 Skolel. og som allerede har været i $7\frac{1}{2}$ Aar, angaaende om de maatte have Tilladelse til at sømles i Skolen 2 a 4 Gange aarlig, har Cancelliet givet en nøist mærkelig Resolution under 22^d Decemb. f. A. "Det har nemlig bifaldt det Ansøgte indtil videre, dog "at Foreningen ikke udvædtes udenfor bemeldte Herred, og at Tiden "til de aarlige Møder, nvergang approveredes af Skoledirectionen hvor- "hos hans Høiærværdighed anmodedes om at være opmærksom paa, om For- "eningen ved anden Øiemeds Optagelse i dens Plan, eller paa andre "Maader skulde forfeile sin Hensigt, hvorefter i saa Fald Indcoeretning "bliver at gjøre".

Denne Resolution er baade krænkenoe og sørgelig for Skolel., deres Frihed er mindre end de andre Borgeres, som maae associere sig, og forene sig til lovlige Øiemeds Opnaaelse, kun Skolel. skulle være en for disse ukjendt særegen Control underkastet. Formodentlig erkjender det høie Collegium, at Skolel. have en saa stor og Indgribende Indflydelse, at der maa holdes Øie med dem, for i Tide at opdage deres Tendentser, hvilket ogsaa er rigtigt, naar man nenseer paa, at (6) de have Ungdommen i deres Hænder, og kunne paatrykke den bløde Materie, hvad Form de ville. I Skolen henviser og dør Kjærligheden til Forfatningen, Dynastiøt og Regjeringen, og der pleies, voxer og styrkes den. Dog kunne formeentligt Meningen være, at disse Mænd ikke vare saaledes behandlede, at man kunde troe dem, hvorfor de maatte vogtes, men større Feiltagelse kunde Coll. ikke geraade i, thi i Loyalitet og Færelandskjærlighed staae Lærerne ikke tilbage for Nogen.

Idag er det Fruedag, da skulde man saae Kaalfroe, og Storken skulde komme; men ingen af Delene ville finde Sted. Jevnvejsstormene have nersket i denne Uge, og det fryser stærkt om Natten. Den 26^d om Morgen lase et heelt Spor Sne, og Vinteren var streng, det seer tungt ud med Foer og Tørv, begge Dele falde i det Småe nos os i Aar.

I disse Dage danner jeg en Solskive til Præsten, hvilket forarsager mig enddeel Bryderie, saasom jeg har glemt Grebene, og det er en meget combineret Opgave at løse. En Art Regnebog af Cramer, som laae i den nye Skole, hvori bemeldte Opgave er løst, alene ved Hjælp af en Transportør, og Timelinierne Afstand fra Meridianen ere angiven i $^{\circ}$, og $'$, har ført mig vild, thi derefter er Sagen nøist Gesvindt og let, og jeg valgte denne Løtte og mekaniske Maade; men den duer (7) aldeles ikke, thi den gjør Morgentimerne for store, og Formiddagstimerne for småe. Han angiver dem saaledes: Fra 12 til 1, og fra 12 til 11, paa begge Sider af Meridianen, og som har lige Afstand, angiver han 12 31; fra 12 til 10, og til 2, som ligeledes er samme

Afstand, 25, 31, fra 12 til 9 og til 5, 39, 40; fra 12 og til 8 og til 4, 55, 9, og fra 12 og til 7 og 5, 72, 5.

Timerne	Timeiniernes Afstand fra Meridianen	
Fra 12 til 1	12 ⁰ , 31'	
" - 2	25 ⁰ , 55'	Anmærkning
" - 3	39 ⁰ , 40'	Det er let at forstaae, at Timeinien til
" - 4	55 ⁰ , 9'	Kl. 11, ligger ligesaa langt paa den anden
" - 5	72 ⁰ , 5'	Side af Meridianen, som den til 1, nemlig
" - 6	90 ⁰	som anført er: 12 ⁰ , 31', og saaledes med 2
		og 10, 3 og 9, 4 og 8 etc.

Paa denne Maade var en Solskive let forfærdiget; men der er ingen Nøiagtighed deri.

Men C. Wolffen in seinem Anfangsgrunde aller mathematischen Wissenschaften, dritter Theil, Pag 1550-51, 52, 53, især sidste P. naar en nøiagtig Maade, grundt paa den trigonometriske Linie Tangens, som siges i Tavlerne.

(3) 27/3 43

Vinteren vedbliver at nersæ, og Solen at skine om Dagen; Rugen og Rapsen ligger, uctynoes og tager Skade. Kornpriserne ville neppe falde, især Rugpriserne, under nærværende Omstændighederne?

28/3 43 - Igaar kom Peder Hamboorg hertil kjørende med en Kalv, som vi skulle spise for dem, saasom de havde formeget af det Slags Kjød for Tiden, siden skulde vi give dem dernede en Kalv igjen, naar de kunde bruge den. Ogsaa forlanger De at laane 2 Tønd. Kartofler til at sætte, derfor ville de igjen til Efteraaret give os dem igjen.

I Middagsstunden er det varmt, varmere end det endnu naar været iaar, og Sneen smelter for den straalende Sol.

29/3 43

Igaar Eftermidd. i det smukke Veir besøgte jeg L.m. Olsen, naar sat ved Bordet, havde skaaret sig et stort Stykke Fedtebrød, hans Livret, sygere var naar ikke. Ellers naar man navt en Green af Appoplecsie, var bleven stærkt aarelaut, og medicinerede. Paa Hjemveien mørte jeg Horseggjøn, som skrønnede, og Viben som skreg, men saae ingen af disse Foraarsfugle. Ligeledes saae jeg en stor Mængde af det Spindelvæv, som hænger paa Kuberne, og saaviet jeg veed, kaldes Jonfr. Maries

(9) Sængehalm. - Idag naar jeg J. Beck til et grave i Haugen; nu skulde der saaes Kaalfrøe og lægges Erter. Hvidkaalsfrøe saaede jeg idag, samt noget Pore.

30/3 43

Jeg naar atter 2 aet nogen Hoste, sidste Nat generede den mig temlig meget, formodentligt fik jeg den igaar i Haugen, hvor jeg var hele Dagen. Saameget lærer mig den daglige Erfaring, saavel som den indre Fornemmelse, at jeg er en svag Skrantning. Gud alene veed, om jeg

nogensinde vorder restitueret igjen?!

Om Eftermidd. Kl. 2 kom K. Jacob ridende paa den lille Graae fra Ørsted med 101 Rld., som J.C. sendte til Betaling i Middelfart, hvilke han laante til P.O. i Terminen. S.D. erholdt jeg Breve fra Sp. og P.O., som jeg sendte med Ole Skomager idag 31^a til Farb. R. tilligemed bemeldte Penge. Afvigte Nat kostede jeg mindre, men derfor er den endnu ikke forbi.

Efter hvad jeg idag læser i Aviserne især C.Th. N° 50 er en Comet opdaget i denne Tid, og vi muligen nar at vente et af de skønneste og meest storartede Pnønomener paa Himlen. Den bevæger sig mod Østen omtrent 2° daglig, hvorfor den mere og mere fjerner sig fra Solen, som kun bevæger sig c. 1° i samme Tid. Følgelig den maa blive at see om Aftenen!

(10)

3/4 43

Om Skolelærernes Kaar er igjen et Stk. i Bondevennen N° 24, hvor en Bonde yttre sig paa en velig human Maade, om hvad Skolel. have i hans Egn, hvilket er meget antageligt, kun siger han: at hvor Skolel. Kjømd. Regning overstige eller løbe op til 250 Rld a 500 Rld om Aaret, foruden Brændeviin, ville Næringssorgerne stige tilligemed Indtægterne, og siden sammenligner han ham med Haandværkeren, som maa anvende ligesaa mange Aar paa sin Dannelse, og faaar det endda ringere, etc, end Skolelæreren. Men de Flæste, som anstiller slige Sammenligninger, begaae den største Eensidighed, idet at de antage, at Skolel. ikkun anvende 2 a 3 Aar paa Seminariet til sin Dannelse, og yttre sig, som om han formaaede i denne Tid, at inosæmle alle de Kundskaber og Færdigheder, Skoleembedet fordrer af ham. Men man er Sandheden meget nærmere, naar man antager, at disse Mænd have anvenot deres hele foregaaende Barndom og Ungdom, paa at forberede sig til Seminariet, og endda kunne Flere ikke blive erkjendte dygtige nok for at antages. I det mindste er dette Tilfældet med Skolelærersønnerne; de tilbringe Tiden i Faderens Skole, under hans Veiledning og Underviisning, indtil de vorde optagne paa Seminariet. Om end ogsaa Dannelses tiden for Skolelæreren og Haandværkeren var lige lang, er den derfor lige tung og trang; og hører der ikke noget Andet og Mere (11) til at danne et Barn eller et Menneske, end at skjære et Par Beenklæver eller at sye en Skoe?

4/4 43

Inofandt samtlige Forstanderskabets Medlemmer sig ner i Skolen, for at overveie og beslutte, hvad der kunde være at foretage med Hensyn til Indretningen af de befalede Locummer, og eillers med Ombygningen af den gl. Tørvekubee m.M. De vare alle meget ferme og flinke, spurgte mig hvorledes jeg ønskede det, og uden ringeste

Indvending blev det, som jeg yttrede. En Port kommer nu her for Gaardet, her bygges 3 Fag til, og hele Indretning indvending omgjøres, paa den Maade, som jeg forlangte.

P. Sv. vare de bittre imod, gave ham mange Gloser, og paastode han burde have mødt ved Almisssdelingen, som samme Dag havde fundet Sted, hvilket han ikke havde gjort, fordi han som Skolepatron, efter de stedfundne Vedtagter, for samme burde være frie. Men herom vare de af ulige Meninger, Knud Jensen havde samme Bestilling i Herrend., og var alligevel mødt. P. Sv. er sjelsom, egenraadig, paastaaelig, og indtaget af egne Ideer og Meninger. -- Idag trillede Jørg. Bech Gjødning paa Haugen, og den erholdt et godt Lag.

5/4 43

Idag skulle vi have taget Kartoffler op, bemeldte J. Bech var bestilt til dette Arbejde, men det regner, sneer og blæser, hvorfor der blev Intet af. Skråderne, med 2 Drabanter, have indstillet sig idag, for at hemsøge os.

(12)

6/4 43

Kartoflerne bleve optagne af Hulen idag, og de vare meget gode.

7/4 43

Idag har Marius Examen, den 4^d d. havde jeg den heri Skolen. Præsten var vel tilfreds med Børnene, og takkede f. Gange for det, de præsterede. I flere Ting vare Børnene ogsaa ferne; især i Religion, Retskrivning og Skriftlæsning.

Jeg har endnu ikke seet "Cometen" hvorom skrives i Aviserne saameget. De fleste Aftener have vi Skyer og uklar Luft. Den sees i Sydvest ved Stjernebilledet Orion, og henimod Haren; altsaa i sydelig Retning fra Orion.

8/4 43

Idag har jeg fløttet den lille Avle, der var en Gravenstener, og stod tæt udenfor Laagen, i den Tanke, at Forstanderskabet skulde bygge de bestemte Tag-Huus, der paa Stedet.

10/4 43

Efter "Itzehoer Wochenblatt" skal der være 20,751 Skolelærere i Preussen, hvor Lærerne mere eller mindre maa sulte. Det er tungt, og det gjør Preussen, der ellers, og det ikke uden Grund, har saa stort et Navn for sin velorganiserede Statsmechanisme, kun liden Hæder, at en saa talrig saa hæderlig og uundværlig Stand skal mangle det daglige Brød, medens andre Led af Embedsstanden, f.Ex. Officererne, ikke er rigeligere aflagt end i Preussen. Men er det bedre hertilands? Kan man sige at Skolel. i Dak,

- "bedre hertilands? Kan man sige at Skolel. i Dmk. have det dag-
- (13) "lige Brød uden Næringssorg? Nei, desværre, om de Fleste kan
- "dette ikke siges. Saalænge Skolelæreren er ung og ræk, maa han
- "arbeide suurt og møisommeligt for en Løn, der netop kan tilfreds-
- "stille de tarveligste Fornødenheder, og naar han bliver gammel,
- "afskediges han med en Pension, der udsætter ham for at lide Lid.
- "Skolelærerne have klaget deres Nød for Stenderne, men fundet Lidet
- "Trøst, og Bestyrelsen for almindelige dansk Skolelærerforening,
- "har i denne Anledning og vi finde med god Grund ladet Biskop
- "Mynster høre ilde i "Fædrenelandet"; men vi have sagt det far,
- "og vi gjentage det, det vil kun nytte Skolelærerstanden lidt, at
- "henvende sig directe til Staten om Hjelp. Den er altfor talrig,
- "og det er en slem Omstændighed. Holder Eder til Communen i hæder-
- "lige Ungdomslærere, den maa kjende Eders Dygtighed, Eders Uudvær-
- "lighed og Eders Trang; fortjene I det, og forstaae I at tale
- "Eders Sag, saa kunne vi aldrig forestille os, at der skulle gives
- "en saa utaknemmelig Commune, at den skulde tillade at dens Børns
- "Lærere lide Mangel paa det daglige Brød"

L-F St.Td O.Th.Avis No 56, 8^d April

- Dhrr. Redacteurer af ommeldte Tidender, have vistnok meent det
- godt med deres Bemærkninger, og deres Raad, hvorom man kan være
- saameget mere forvissat, som de oftere have talt et Ord, for de
- upaaagtede og forurettede Skolelærere. Jeg siger med Forsæt "for-
- urettede" fordi dei flere Henseender skee Uret, og man har berøvet
- dem Rettigheder, som i Aarhundreder have tilhørt dem, og vare grun-
- (14) dede i Lovene. Saaledes gjorde man deres Sønner værnepligtige,
- hvorfor de fra Alderstid havde været fritagne; saaledes berøvede
- man dem den Ænret til at være Oplæsere paa Kirkestævnen, hvilken
- de ligeledes have været i Besiddelse af fra Alderstid, men nu maae
- dele med Sognefogderne, som beholdt de Bekjendtgjørelser, der
- bedst og sikkert betales, saasom Auctionsplacater m.m. Kun var
- det ikke Dette, som vi denne Gang ville omtale, maaske finde vi
- en anden mere passende Leilighed hertil. Men naar Skolel. henvises
- til Communen, istedetfor til Stænderne og Staten, hvor deres Klager
- snarere og villigere ville blive hørte, end hos disse og denne, da
- kjender man lidt til, hvad der finder Sted under de flossede Ærer,
- og hvad der i denne Varme udklækkes, Sondestanden undseer sig i
- ingen Maade ved, at fordre deres Børn uoerviiste gratis, eller
- uden Paaskjønnelse, og Mange leve endnu i den sikre Formening:
- at de gjøre Skolelæreren Tjeneste ved, at han faaer deres Børn
- at læse for, fordi han kan staae sig godt, naar Provst og Bisp
- komme, for at visitere Skolen, og erholde Berømmelse paa de i

Kirken offentlig, og i Protokolerne. Ja, uestovarre, der gives Skolelærere, som troe det Samme!

Dersom Cancelliet udgav den Forordning, hvilket Collegium har større Veneration end Kongen, heriblandt Bønderne, saasom det ved hine Resolutioner modificerer de kongelige Love, saa at der bliver lidt af den tilbage; at ingen Tjenestekarl skulde have mere i Løn end 6 Rld om Aaret, og der formedelst Folkemængden vare Arbeidere nok til denne Priis, mener da Dhrr. Redact. at Bonden alligevel gav ham mere, f. Ex. 8 eller 10 Rld, eller følte Medlidenhed med denne Klasse af Statsborgere, nei, i saa Fald kjender de ikke Bonden, maaskee eiheller Msk. i Almindelig.

(15)

13/4 43

Igaar var her et Møde af Forstskb. igjen, om den Om- og Tilbygning herved Skolen af det gl. Tørvehuus, m.M. Førend det kunde blive af, at denne Bygning kunde skee, maatte jeg love selv at ville gjøre endeel af Arbeidet, nemlig at flytte et Par Saillerum; hvilket Løfte blev meget vel optaget, og derved kom det Hele igang over Forventning. Heraf seer man Bondens Tænkemaade, hans Sparsomheds Beskaffenhed, og hans Erkjendelighed mod Lærerne. Det Snurrigste herved var ellers, at de ikke ville bygge 3 Fag i den Retning mod Vesten, hvorved Gaardet var blevet mere Luunt og Hegnet kortere, men kun 2 Fag, derimod ville de nok bygge 5 Fag i Retning mod Syd, hvorved man byggede ligemidt ind i Haugejorden, og forvoldte at adskillige Træer maae flyttes, istedetfor 4 Fag. Ifølge den første Bestemmelse havde man 100 Alen, og ifølge den Sidste 112 Alen, hvorved blev svundet 12 Alen, og dog skete dette, fordi det Første var for stort og for meget.

Idag faldt en stor og usædvanlig Mængde Sne, hele Dagen, hvorved Jorden er skjult, og Vinteren truer med at begynde igjen i al sin Strængheid. Sneen er falden stille og jevn indtil en Høide af $\frac{1}{2}$ Alen, og det seer tungt ud for dem, som mangle Foer. L. Bech, min Naboe, har sat nogle Creature ud i den f. Uge.

14/4 43

Sneen ligger fast fra igaar, og det har frossen inat. Præsten havde en Kalkunskhan med til Foræring idag, han kjørte til Kirke. Nu er det dog Tøiveir, og Sneen svinger Kl. 4 om Eft.middagen. Vi fik Brev fra Sp. og Tr. iafte.

(16)

15/4 43

Endnu ligger Sneen overalt. Solen skinner klart, og der er Vinter i Naturen. Jeg har bestilt Plouge til at pløje til Havre idag, men det skeer ikke.

20/4 43

Jeg pløiede saa 3 Paaskedag, men til Byg istedetfor til Havre. Sammedag kaarede et Par Storke Reden her paa Taget, begyndte at bygge, parrede sig, og viste flere Tegn til at blive her. Igaar var jeg paa Hamborggd. I disse Dage arbeider jeg i Haven; jeg har saaet 2 Bedder med Gulerødder, et med Salat.

Her er en Jammer med de tilbage vilste Confirmanter, Fr. Skræders Kone er i dag i Odense, om sin Datter, for at trygle hende til, saasom Pr. paastaaer, at det er Biskoppen, der er Skyld her i. Det Morsomste herved er, at Pr. i nogle Dag var vred, fordi, at M. havde angivet ham hos Biskoppen. Denne skal rigtignok have givet ham Snyder, for hine mindreaarige Confirmander, og de Juks han har for med dem. Og han kryede sig her hos os forleden Dag desangaaende, sagde: "havde Biskoppen ikke glemt sin Pen, da skulde han erfare, at han ei heller havde glemt sin".

B. Biskoppen gav bemeldte Pige Lov til at komme til Confirmation; og underkjendte Præstens Dom om hende. Men da Pigen var fermere, end Nogle af dem, som han havde antaget, saa var det ikke mere end Ret, at hun kom til. Men det er en af de største Hindringer for Skolevæsenet denne fortidlige Confirmation, før end 14 Aar, og her i S. tilbagevirker det ved at svække Børnernes og Forældrenes Flid.

(17)

Confirmanderne 1843, den 21 April

Jørgen Olesen	2 Rld	-	-	1 Spec.
Knud Justesen	-	3	8	8
Anders Rasms.	-	4	-	-
Jens Larsen	-	3	-	3
Jørgen Larsen	-	3	-	-
Hans Njelsen	-	3	-	-
Morten Larsen	1	-	-	-
	5 Rld	5	7	10
Mette Kirst. Njelsd	1 Rld	-	-	-
Karen Nicoline Hansd	-	-	2	-
Rasmine Rasmussen	-	-	4	-
Elsemarie Jensd.	-	-	2	-
Annemagrete Andreasd	-	-	1	-
Lovise Frederichsd	-	-	1	4
Hans Falk Njels Rasmussen				
Analia Rivs	-	-	3	3
				Alle tre
	5 Rld	1		12
	5	-	5	-
	9 Rld	-	7	12

Præsten havde ikke sat Confirmationerne endnu den 21^d sidste Dag, at de være hos ham; formodentlig af den Aarsag, at han vil see hvad de havde givet ham først.

(18)

22/4 43

Idag er det en stærk Bløst, og svar Tørre, hvorved Vaaren tilbagesættes.

24/4 43

Igen var her Confirmation i Fjelsted Kirke, endeel Mskr. være tilstede, og Børnene stode ligesom de ere satte i Skolen. Det hele gik taaleligt. Om Eftermidd. vare vi til Ole Hansens i Tractement. Jeg var med i Kirken første Gang efter min lange Sygdom, læste selv i Chordørren, og hjalp ellers til hvad jeg bedst kunde. Kun er Overhørringen ringe.

25/4 43

Idag har jeg faaet udkjørt 13 Læs Gjødning til Staldforing, paa den til Dykning optagne Engbund her i Løkken. Præsten og hans Madamme drak Kaffe her hos os igaar den 24 d, og nu lader det, som de ville være hjertelig gode.

26/4 43

Christoffer Michelsen leverede mig idag 12 Skp. Havre og 1 Raigræs, som jeg har kjøbt af ham, og derfor maatte jeg betale ham 5 Rld. - Sidste Nat har det ikke frosset, Himlen er Skyfuld, og det forandrer sig vist til Regn. Kulden er mindre og Stormen er lagt.

27/4 43

Igaar pløiede jeg, C. Kamm og L. Møller, vare her i denne Anledning, der kom en god Regn henimod Aften, som nok vil fremkalde Græsset.

16/5 43

(19) Maii Maaned har vedblæven at være tør og megen kold, saa man kan sige med Sandhed, at det er et haardt Veir. Iaftes trak det noget sammen til Regn, men idag er det igjen det samme. Alle beklage sig for Kreaturet, saasom de hverken have Græs eller Foer til dem. Christof. Kaaserbølle var her igaar, ved hvilken Leilighed jeg meddelte ham Halvdelen af mine tilbagehavende Piller, han havde det ontrent ligesom jeg selv. - I Løverdags, den 13 Maii, saaede jeg Stubbebyg og lagte Kartoffler i den lille Løkke.

18/5 43

En streng sviende Kulde hersker nver Dag, jeg har igjen taget min fulde Vinterdragt paa, og vi lægge i Kakkelovnen. Igaar reiste

Byggemesteren Chr. Jørgensen Huus herved Skolen, til Tørv- og Faarehuus, Locummerne, etc. Ifjor den 13. Maii vilste sig de citrongule Blade allerede paa de saakaldte tyske Pile, endnu iaar ere de langt tilbage, saavel som det hele Planterige. - Endnu har jeg ikke faaet mit Lønningskorn fra Fjellerup, L. Jær. var her inde i Sønd. men omtalte det ikke, jeg ei heller. Præsten bar det paa Tale for nogetid siden, en 3 Dage omtrent, og da jeg ikke var tilfreds med denne Forhaling, yttrede at jeg vilde klage, da svarede han hurtigt, at det var overflødig, eftersom han nu vilde skrive om den Sag, og han havde skrevet til Cancelliet om samme i Vinter, for at jeg kunde faae hvad mit var. Mændene var det egentligt han skrev for, men nu skal det ogsaa være for min Skyld. Hvorvidt han kan tjene to Herrer vil Tiden lære!?

(20)

19/5 43

Sidste Nat havde Frosten været stor med hensyn til Tiden; der laae tyk Iis paa Vandet i Morges. En Hov eller Havgaard vilste sig om Solen om Formiddagen.

20/5 43

Igaar Eftermiddag var jeg paa Hambggd, paa Hjemveien gik jeg over i S. Hansens Lod, for at see en af de saakaldte Mosepøste, som der var sat i Virksomhed i en lille Mose, og jeg fandt den meget simpel, men dog svarende til Hensigten.

21/5 43

Tørken og Kulden vedbliver at herske, Græs og Korn svinde hen, og der finder almindelig Beklagelse Sted. Havren og Byggen seer saa fortusset og fornærset ud, at jeg ikke mindes at have seet Møge dertil. Byggen inde i Gjørtlerløkken ved siden af min Esuge er rent affrossen, til samme Byg blev kun pløiet een Gang, men deri kan vel ingen Aarsag ligge til Affrysningen?

22/5 43

Ommelte haarde Veir vedbliver endnu i Dag, Blæst, Tørre og Kulde, saa det seer jammerlig ud ogsaa i Mark og Hauge. - P. Sv. fortæller ioag, at Forstanderskabet har faaet uventet Besked om (21) Beboernes Klage, at det er tilrettevilst, og slukøret. Forledent, Præsten var nede hos ham, da var Pr. vigtig, og sagde: "Degnen faaer min Sjæl ikke saaledes, som han vil have det, han maa finde sig i, at Oplysningen naaer ham, ligesaavel som Andre".

23/5 43

Veiret er endnu som de forrige Uger, og tegner ikke til Forandring. Iaftes var jeg paa Ebølle, hvor jeg blev vel modtaget, og fik Løfte om nogle Klappinger. I disse Dage tækkes her, og man

oplægger et ret godt Tag.

24/5 43

Endnu hverken Regn eller Varme, men vindigt, koldt og tørt. Frugtræerne ere prægtigt teede, Blomsterne ere overflødige, og love riig Høst. - Saaframt Præstens Relation er troværdig, kan Provstens Skolebesøg her, endnu ei ventes, saa snart. Hans Kirkesyn vil skee først.

25/5 43

Endnu samme beklægeligt og strænge Veir, som truer det stakkels Kreatur med Sult og Hunger.

26/5 43

Naar Nøden er størst, saa er Hjelpen nærmest. Idag til Morgen faldt en god Regn. Man mener dog, at Rugen ikke vil forvinde sit Tab, paa den høie Jord. Vaarkornet derimod nok. - 27/5 43 satte vi Hvidkaalds Planter i den anden Ende af Løkken.

(22)

31/5 43 skrev jeg følgende Vers over Poul Erichsens Hustru, Maren Larsd:

I Stilhed stiftede hun Gavn,
Trofast var hun allestunder;
Derfor her i Gravens Favn
Trygt og sødt i Fred hun blunder.
Ei blot delne Hvi af Jord
Skal det kjære Minde bære;
I Efterladtes Aand det boer,
Og uforglemmeligt skal være.

Til den første Side under Navnet disse Stropher:

Naar Savnets Timer ere omme,
Gjensynets Saligheder komme;
I Lysets Land man atter finder,
Hvad her i Tidens Bølger svinder.

12/6 43

Igaar var Farb. R. her, Sp var kommen et par Dage i Forveien. Denne sagde, at P.O. havde forbrugt og ødelagt Pengene, han fik ved Juul, da han var hjemme, 200 Rld.

(23) 2/8 43 - I disse Dage ere de stakkels Krofolk i høi Grad allarmet og bekymret, Konen staaer her baade seent og tidlig, og kan næsten ansees for vanvittig. Aarsagen er, at Forstanderskabet trænger igjennem med at nedlægge Kroen, og berøve den ders for 10 Aar siden erhvervede Privilegium. Herved faaer de i deres Næring et

uforvinderligt Tab, og Bopælen nedsættes 2000 Rld i sin Værdie. Forstand. formener ved denne Handling, at tillægge sig en For-tjeneste, og at gavne Sognet, især Byen, saasom Brændeviinsdrikken derved vanskeliggøres, og en Kilde til Sviir og Krogang bliver tilstoppet. Men dette Gode turde dog kun være tilsyneladende, og savner al Realitet i Virkeligheden; thi her ere i Sognet endnu 5 a 6 uberettigede Kroer i fuld Virksomhed, endog een i Fjelsted selv, som uantastet af Forstanderskabet fortsætter sit Krohold. Synderligt er det derfor, at nedlægge en Kroe med et Privilegium, og at lade dem bestaae, som Intet have. Bedre var det dog, ligesom det ogsaa er mere Lovmedholdeligt, naar det skal være, at Krogang og Udskjænk finder Sted i et autoriseret Værtshuus, saaledes som skeet er i Fjelsted, end i de uberettigede Huler, hvor det skeer til Trods mod Loven, og hver der hverken er Taxt, Tilsyn eller Orden. Faa eller Ingen heri Sognet bifalder Forstsk. Forhold i denne Sag, det saameget mindre som det er Annimositet, der har en væsenlig Andeel.

- (24) 19/3 43 leverede P. Sv. et Anker Br. a 20 Kander 2¹/₂ og 2¹/₂ pr. Kande, 1 Kande eller 9 Pæglers Aquavit a 3¹/₂ pr Pgl, samt 4¹/₂ Kaffe a 22¹/₂ 4¹/₂ Suk a 24¹/₂ 8¹/₂ Pudersukr. a 15¹/₂, 1¹/₂ Svedsk. 1¹/₂ 1¹/₂ Rosin 1¹/₂ 4¹/₂.

25/8 43 begrov vi Kromanden, og fik en god Begravelse efter ham. Pr. læste ikke Testamentet efter ham saaledes som det var skrevet, men udelukte meget om det Angreb, som var skeet paa hans Privilegium. De medværende Forst. vare meget tause, og skulede lidt, saasom det var dem, der havde gjort Angrebet. Pr. beholdt tvertimod, hvad ellers er Brug, Testamentet, formodentlig i den Hensigt, at vise det frem i Forstanderskabet, og broute af sin diplomatiske Conduite? Krokonengav mig 1 Fenge 3 Rld og Mjød for 1, og andre Vahrer for 1 Rld. Desuden en god Kurv.

4/9 43 - Iaftes og igaar Eftermidd. vare Moder og jeg henne hos Njels Hansens. Vi bleve vel tracterede, og pratete Tiden bort om alskens ubetydelige Ting. Himlen er teet udmærket godt, næsten mageløst, men i Dag blæser en heel Storm, som vistnok skader den Noget - I Løverdags, den 2 Sept kjørte P. Nielsen mit sidste Korn ind, Boghveden er ikke lagt endnu.

- (25) 11/9 43 Igaar kom M. hjem fra Mødt, hvor han havde betalt Kjøbm. Petersen sin Debet, og formedelst en Urigtighed i de tilsendte Regninger ernholdt han en Contrabog, hvoraaf der i Fremtiden skal gjøres Brug ved vor Handel. Med M. selv havde jeg en Ordvexling om vort Mellemværende i Anledning af hans Betaling derude, og iblandede

Poster i Regningerne, men som jeg ikke gik videre ind eller tilbunds i. - I denne Tid er en haard Tørre, hvorved den dy-sæede Raps og Græsning lider meget, ogsaa klager man over Vand-mangel. Andreas har idag begyndt at tørke. Boghveden staaer ude endnu her i Løkken. - Kakkellovnen her i Skolen er nedtaget og Underpladen sendt til Støberiet i Odense, for at omstøbes og erholde en Rist i Bunden.

I sidste Hempelavis gjør en Off. paa en paaefaldende Maade et Angreb paa Skolelærerne, og vil, at de, som paatale Prygleriet i Armeen, skulle henvende sig til Skolel., hvor den egentlige Aarsag findes dertil. Han siger: "at det er Off. der maa lære de klodsede Bønderkarle at tænke, istedetfor Darr. Skolelærere. Om det nu er paa "Tælling" eller paa "Commando" at denne Tænksomhed læres, derom tales ikke. I selve Officerens Tænkning er kun en lille Klarhed, og uforstandig Logik, men Stokken kan vel erstatte disse Mangler?

(26) Hvad jeg frygtede for, at Krokonen vilde tage sin Sag, for Overpolitiretten, er nu skeet, hendes Privilegium er tilende, hvis Sagen ei appelleres. Hun har været heri Lag, i en beklægelig Sindstilstand, næsten to Uger, og vil, at jeg skulde skrive et Brev for hende, men ikke veed hun, hvor det skulde skrives hen. Forstanderskabet seirer altsaa her, vedlægger en privill. Kroe, og lader de andre bestaae, som ingen Rettighed have. De lønlige Drivefjære, de personlige Fjendskaber, som have sat Sagen i Gang, og frembragt det endelige Resultat, ere ikke skjulte, men kunne nævnes med Aar, Datum og Sted.

13/9 43 Boghveden blev indskjært igaar Eftermiddag, overordentlig tør, og den fyldte meget, men duer ikke meget. Igaar skrev jeg ligeledes et Brev til Br. Jørgensen i Odense efter Krokonens Begjering, angaaende hendes tabte Sag. Jeg kunde ikke blive frie, men det hjælper ikke Noget. Spørgsmaalet er nu, skal Sagen appelleres, eller skal den det ikke? Eller skal hun søge et Nyt Privilegium? - En tyk Taage ligger i Morgenstunden paa Jorden, Solen skinner ikke igjennem, men opad Dagen faaer vi Varme og Hede igjen. Man kan ikke gjøre Noget ved Rugsæden formedelst den stærke Tørre, hverken pløie eller saae. - Idag købte jeg her ved Dørren Eastsild for 8°, hvilket aldrig har skeet før; thi ved denne Aarstid har man ellers ingensinde fanget Sild. -

Aviserne gaar nu stedse Feil om Søndagen, istedetfor at aflægges hos Rokkedreieren, tages de med til Middelfart, og først Onsdagen derefter, erholdes de. I. N. smul med dem paa en jammerlig Maade.

(27) 14/9 43 Torren vedbliver endnu, Vandrænglen bliver almindeligere, og man klager overalt i disse Henseender. Iaftes var jeg hos H. Trymann, som nyligen havde solgt sin Humle til 22 . Han lovede at expedere Andr. til L.h.h.S. om en Gave af flere Bøger; bemeldte Andr. var dateret den 12 Septem, men Datoen skulde omgjøres til den 22^d. Han fortalte ogsaa, hvad jeg allerede vidste, at Mehl havde taget Christian Jægers Bøse, men dog leveret ham den igjen paa Stedet. En J. Snedker paa Fjellerup Mark forærede os i Søndags en Hare.

Krokonen fik ingen stor Trøst i Odense igaar, Bbr. Jørgensen bar Brevet hen til forrige Stiftsfuldmægtig Hansen, som er den egentlige Consulent, men denne veed intet Raad, og nu skal der skrives herop om det. Jeg er ildefaren med hende, hun er her hver Dag og drager mig ind i sine Anliggender mod min Villie, saasom hun klager sin Nød, og græder for mig, at hun er ene, og hendes Omsorg for den i Huset værende Datterdatter interesserer mig, og hendes Tillid smigrer mig ogsaa Noget. Nu skal bemeldte Pige giftes, og have Kroen. Hendes Fader er den elend. A. Jør i Ellegd.

15/9 43. Iaftes var jeg hos P. Sv., hvor han knubbede over, at jeg f. Santale sagde: "han fattedes Taalmodighed" hvorom vi kom i en varm og levende Ordvexling. Han påstod, at hans Besværighed forøgedes derved, at jeg tillagte ham slige Mængler, saasom han netop havde viist denne Dyd, og han vil ikke vide af at sige, at han har seet fejl. Billesb. B ste have i disse Aatter været i min Lokke, og jeg fandt alle L.B. Faar derinde. Torren vedbliver, og vi have en stor Varme hver Dag.

(28) 16/9 43. Idag er det 1 Aar siden jeg skrev i min Dagbog efter Anfaldet af min Sygdom, (vide P. 292), og da satte Moder mig med megen Flid og Taalmodighed Igler paa Mellemkjødet, som jeg meente, efter hvad som staaer i Dagbogen, at have hjulpet mig Noget. Under bemeldte Dato skrev jeg ogsaa disse Ord i Dagbogen: "Gud har i de svundne 10 Dage talt alvorlig til mig, og det er min Skyldighed at høre ham, at gjøre hans Villie efter bedste Formue, samt betænke det Tilkomende istedet for det Nærværende". Men ihvor smukt end denne Yttring er, og ihvor oprigtig den end i Øjeblikket var meent, saa er den kun efterkommet i en meget ringe Grad, og min Forbedring og Fremgang er for Intet at regne. Angaaende min Sundhedstilstand, da er den jo langt bedre nu, end s. D. ifjor, men alligevel er en Levning tilbage, som vistnok aldrig ophører ganske, nemlig den ofte Urinering, hver Time, og oftere. Om Dagen generer den mig endda ikke saa meget, især naar jeg gaar hjemme, men om Natten er den mig til stor Uleilighed,

og omendskjönt jeg har en lille Kande, forfærdiget til det Samme, hvormed jeg ligger i Sengen, saa hænder det dog ofte at denne bliver vaad. Flere Gange har jeg sølet min hele aandelige Kraft, og med Paulus formanet Herren, at befri mig fra denne Smøbelighed, men det er ikke skeet - jeg skal lade mig nøie med hans Naade. Men hvor lykkelig og frisk er jeg ikke, naar jeg sammenligner mig med ifjor, og hvor hjertelig burde jeg ikke hver Dag takke Gud, ja endog for Revselsen. Kun, Gud bedre, hvordan skeer dette?

- (29) 17/9 43 prædikede jeg her i Kirken for Præsten, som var i Gjelsted, Krag er i Kjøbenhavn. Heden er besværlig, og Torren vedbliver. Igaar besøgte jeg Sletterod Mænd. R. Jæger holdte et farligt Huus over Mehl, som vilde have taget hans Søns Bøsse, og heri har M ogsaa feilet, thi Sønne har Rettighed paa Morfaderens Grund. - 18/9 43 er det Majeståtens Fødselsdag, hvilken Anledning der er en svær Stads paa Frederichsgave; det var billigt at have Underviisningen i Skolerne paa slig en Dag. - Igaar Eftermiddag vare Moder og jeg hos Landmaal. og fik den omtalte Skovtour, ved hvilken Leilighed vi ogsaa vare inde hos Mads Dødsmose for at kjøbe Hør. Landmaaleren har en rar lille Skov, hvori ere mange skjønne Træer. En almindelig Beklagelse finder Sted over den haarde Tørre, idag blæser det desuden en stræng Vind.
- 19/9 43 Krokonen kom herved igaar, for at sige mig, at hun i Dag vilde til Middfart, for at tale med forige Fuldm. Hansen, om sit fradømte Privilegium, samt med den nærv. Fuldmægtig Schmidt. Jeg sagde hende, at det hjalp Intet, hun har kun to Veie at gaae, enten at appellere Sagen, eller søge om et Nyt Privilegium. Torren vedbliver, Baromethret staaer bestandigt 1 a 2 Strejer under Bestandigt. Vi maae give Koerne Foder om Middagen, fordi Græsset er aldeles borte. Præstens Kjørtte i Middagsstunden til Middft, man kunde see paa deres Holdning, at de havde med Penge og Penges Værd at gjøre. - Kl. 4 blev der tudet og klemtet med Klokkerne,
- (30) saasom der var Ildløs, en stærk Røg opsteg i Nordvest. Jeg saae den fra Dagligstuen, troede først at det var i Nedersalle, saa at det var Hamborggd, men det var Kjødstrøgsmølle. Forunderligt var det at Stine Møllers, Søster til Møllekonen, vedblev oppe paa Kirkegd. hvor jeg talte med hende, at paastaae at det var bemeldte Mølle, at de tørrede Humle der, og hverken L. Møller eller jeg og Flere, kunde berolige hende. En Ildebrand er altid en rædsom Begivenhed, og gjør Epoche i de Brandhates Skjæbne, men i denne Aarstid, da Vintersoldet er indavlet saade for Mennesker og Creaturer, er den meest frygtelig og indgribende.

20/9 43. Tørren vedbliver og den stærke Morgentaage vidner om Hede og Varme opad Løgen. Branddirecteuren kjørte forbi; han skulde formodentligt til A. Rønnemose, og kom nok fra Brandstedet, hvortil han har været requireret.

I Middagsstunden indstillede Peder Jensen af Lynged. sig for at faae en Begjerr. skreven til Øvrigheden om at blive fri for Brandfogedbestillingen. P. Andersen havde mødt i Sletterød hos Branddirecteuren i Morges, fortællede han, og angivet Landm. Olesens Folk, fordi disse ikke havde været ved Branden i Gaar; Brandd. forlangte hans Andragende skrifteligt. Flere have siden berettet det Samme.

22/9 43 Idag er Overpolitirettens dom forkyndt Krokonen og A. Jørgensen Ellegaard. Kroholdet er tilende. Underpolitirettens dom bur ved Magt at stande. A. J. vil nu lade Sagen falde, uden (31) Appellation. - Fra Urb. Hansen erholdt jeg Brev af Gaarsdato, Aviserne betræffende, og om jeg ikke vilde have dem aflagt i Gribsvad, m.v. Men det bliver forlangt dertil, 2 Gange om Ugen, det var bedre at accordere med en Person om at gaae til Odense, for at hente Breve og Aviser.

23/9 43 Igaar blev jeg hentet op i Kroen, hvor E. Billesbølle var, stærkt rød i Hoved, og tilstod, at han nu efter hvad Aftalt var, skulde have Kroen og Maren. - Idag optog vi Gulerødderne ned i Løkken, de vare meget frugtbare, og rare. Ialt vare de saaet i 5 Bede. Løg ere i 3 Bede, hvoraf nogle ere optagne, men de fleste staae endnu.

25/9 43 Igaar var Farb. R. her med sine Smaapiger, de kom i Løverdags Eftermidd; ligeledes var Cronberg fra Gjelsted her, og Godtfredsen og Jomfr. Rønning. R. fortællede, at Hollard Nielsen har faaet den bortrømte Reins Plads hos Byfogden i Assens.

Efter Aviserne har Kongen været modtaget med betydelige Mishagstytringer i Rendsborg, hvilke Rygtet har forstørret; og fremsat som Voldsomheder. Mærkelige ere Tidens nærværende Tegn, Folkene paavirkes og bearbejdes paa besynderlige Maader, Ræggjeringen og Borgerne staae i Spænding ligeover for hinanden, Enhver af dem har sine Bestræbelser og Interesser, og søge at overvinde hinanden ved Intelligentemaneuvre.

26/9 43 Igaar var jeg i Fjellerup at bestille Klouge til paa Fredag, den 29^d d.M. for at pløje til Rug. Jeg spurgte L. Poulsen om Søsterens Giftermaal, og hvad de havde i Værk i denne Henseende; han svarede: der blev Intet af. Han var dog (32) ret flink, men Søsteren var ikke hjemme, ellers havde jeg lagt

hende Adskilligt paa Hjertet. Siden var jeg hos N. Jørg. og Lars Jørg., hvor jeg blev meget vel modtaget, og tracteret. L. J. vil gjerne politisere og spørge om Nyt. Han yttrede: at Præsten prædikede langt bedre end han pleier, og at han maa have faaet gode Hjelpemidler.

Hans Jørgen og Jørg. Madsen kom marscherende ind i Gaarden i Dag, for at syne Posten, den de fandt god nok, paa en Tid og nogen Stopning nær.

R. sagde: at Cand. Thygesen havde besøgt ham i denne Tid, og misbilligede de Danskes Forhold i Slesvig, hvilket han kaldte en Propaganda, som de ikke skyttede om, og at Danmark havde fornærmet Hertugdømmet. De Slesvigoender vare mere oplyste end de danske, og dog udsendte man Penge af Danmark for at lade Dannelses og Underviisnings-Anstalter oprette i Slesvig". - Samme Candidatus var meget tydsksindet. Betænkte ikke, at Foranstalterne ere et Dannevirke mod den sig fremtrængende Tydskhed. Saa turde det vel ogsaa blive et Spørgsmaal, om de slesv. Bønder ere mere oplyste, end de i Kongeriget?

Tørren og Vandmanglen vedbliver, Regn have vi endnu ikke faaet, seer for Tiden ei heller uddertil.

27/9 43. Iaftes var jeg inde paa Bølle, og talte med Konen om Eriks Giftermaal, hvilket hun meget misbilligede. Især nedrev hun Boligen og Familien. Krokonen kunde, saa sagde hun, for nogle Aar siden ikke betale ~~10~~ Kaffebønner, men maatte give Melk, eller Dlg. for dem. En svær Mængde Humle havde de paa Loftet.

(33) 28/9 43 Igaar og i Nat har det regnet nogle smaa Kule eller Bygger, kun en god Dug, og Barometret staaer 2 Streger over stærk Regn. Jeg har concipieret en Indbydelse idag til en Forening om at holde et Postbud, der 2 Gange ugentlig gaaer til Odense for at bringe Breve og Aviser mellem denne Stad og Fjellsted. Indbydelsen adresseredes til Dhrr. Pastor Galthen, Landm. Olesen, Formand Hans Jørgensen Møller Hering, og mig m.F.

29/9 43 Iaftes var jeg i Præstegd. til Møds Geburtsdag og agede hjem i Nat Kl. 2 med Forpægter Vieds. Gud skee Lov! at jeg idag ingen Ubehageligheder føler efter denne Sviir. - 30/9 43 I Prstgd. fik jeg Nys om en Sag, en Brudevielses-Indtægt, som Præsten og Holm have intrigeret i, for at skille mig af med denne. En Pige er nemlig kommen fra Br. Sogn til Fjellerup, hvor hun skal giftes, har taget Skudsmaal med sig, og er i Fjellerup, og dog alligevel har Præsten og Holm lyst til Egteskab for hende i Harrendrup. - Idag regner det Noget, maaskee vor Herre nu hjælper paa den større Jord, det visnede Græs, og det hungrige Creatur? - I Eftermiddag

skal M. til Rørup, hvor der er Conferents.

En underlig Sætning paa Loo N. Hansen laftes, medens jeg var der henne hos ham, hvorpaa jeg aldrig har tænkt, nemlig: at det er lettere at kjøre et Læs paa en lang, end paa en kort Vogn. 80 Lb Humle paa en Havevogn er lettere end paa en Fjellevogn. Jeg tror han har Ret.

(34) 1/10 43 saæde N. Hansen 11 Skpr. Rug i No 1 her i Løkken. I Eftermiddag ere vi inviterede til Ole Hansens. Men de Gamle kom fra Hbgd, og det blev derfor intet af. Nu ere vi indbudne til i Morgen.

2/10 43 Kulden er idag noget mindre, og Veiret oven paa Regnen er godt. Jeg tænker at Kartoflerne kunne endnu bedre sig lidt, hvorfor de skulle staae noget længere. Græs, hvorafr vi ikke have det Ringeste, groer nok ikke mere isar?

3/10 43 Om Tasken, som vi nu ikke have seet i 14 Dage, sendte jeg Bud med Jar. Nielsen til Odense. Vi staae i Begreb med at forandre dens Befordring, enten at leie et Bud, eller at faae den med Kudskene, som kjøre de saakaldte Sukkervogne. Saaledes, som den Sag for Tiden er, kunne vi ikke have den.

4/10 43

En Slesvig-Holsteners Fadervor

"Vor Hertug, Du som er i Schlesvig-Holstein,

"Helliget worde Dit Navn.

"Tilkomme os det tydske Forbund

"Skee vor Villie, som i Schlesvig sas og i Holstein,

"Giv os idag vore daglige tydske Klumper.

"Forlad os vor Skyld, som vi ikke forlade vore Skyldnere,

"Led os ikke ind i Danmark,

"Men fri os fra Filialbanken

"Thi Her tugdommerne ere vore, Magten og Tren i al

"Evighed! Amen" (Hemp. Avis No 163, 25 Septm. 1843)

(35) 5/10 43 Igaar Eftermidd. var jeg i Besøg hos Cronberg i Gjelsted, i Anledning af et Erinde givet mig af S. Hansen for Lars Ngelsen her i Byen. Cronberg lovede at vilie virke for Sagen, hvad han formaade; men idag kunde han ikke udrette Noget, saasom det var Pastor Krags Geburtsdag 5te Octobr. først i næste Uge vilde han og Kone spadsere til Kingstrup. Jeg kom til at tale et Par Ord med Cronberg Rødetaarup, som just kjørte der forbi; han ventede sin Datter hjem fra Altona den 15 dennes. De ere meget artige mod mig derovre; jeg blev kjørt hjem. - Af og til faae vi i denne Tid lidt Regn, men det blæser vel meget. - 6/10 43 toge vi Melk af Sognet til Ost, hvis Quantum var som ellers, og laftes var jeg inde hos N. H.s. første Gang efterat den nye Kone var kommen der. Idag staaer Veiret stille og luser, og er ret mildt efter Aarstiden.

i Nat var min Mave urolig, og jeg gruer for Vinteren.

7/10 43 Igaar var jeg hos P. Sv. han havde faaet et skjønt Fortopiano fra Khvn, hvilket havde kostet 100 Rld. Man veed ikke, hvad man skal sige, om et sligt Luxusnøbel paa dette Sted, eineller kjender man hans egentlige Sjemeed med samme. Datteren skal spille derpaa, uddanne sig der ved, men hvad er hendes Bester-melse? - en Bondekone. - Sidste Nat regnede det stærkt, - 3/10 43 Hans Jørgensen fortællede igaar endesl rare Historier for mig, da jeg var derinde, om N. Jørg. og Præsten, som sad og drak til hiin blev ganske fuld, skjøndt denne Intet skadede; men det Værste var, (36) at N. J. vilde læse i Biblen, som laae opslaaet paa Bordet ved Siden af Flaske og Glas, men Præsten vedblev at forhindre det med den Paastand, at det var bedre at - drikke.

Igaar den 7^d Octob. afgik Tasken med Sukkervognene første Gang, og kommer igjen i Dag, i alle Maader, som med Jens Nielsen. - 9/10 43 læser jeg i Avisen om en Bonde- eller Folkefest afholdt i Bovenne ved Kjærtemindekanten, hvor Drevsen og Haastrup vare tilstede, og ved Bordet holdt Taler, hvori D. sagde Bønderne den gavnlige Sandhed, at deres Tilslidesættelse og Forurettelse hidrørte fra deres Uvidenhed, hvorfor han opmunttrede dem til, at lade deres Sønner lære Mere, end det, som de selv vidste, og dertil anvende, hvad de værværende gode Aaringer bringer dem. Thi, spørger han, hvorledes skal Bondestanden komme til sin naturlige Ret, naar han ei har klart Begreb om, hvad der fattes den, om Maaden, hvorpaa det kan erholdes, og naar han ei engang kan se kjende Ven fra Fjende.

I samme Avis læses fra nogle Landsbyskolelærere et Svar til Offi. i den Frisindede, som kastede Skylden paa disse Lærere for de Stokkeprygl Soldaten maae døie; de yttre at Offi. derved sætte den militaire Methode slæmt i Skyggen, saasom den indb. Underv. er udgaaet fra en Militair, der er den egentlige Generalskolemeder, og hvor den med Fløite gik ind i Skolen, der gik Tænkningen ud.

10/10 43 Iaftes var jeg inde hos L. Møller, som idag er med Sønnen H. Jørg. paa Sessionen. Han mener ikke at kunne fri ham ved sit 15ten aarige Lægsmandskab, eftersom Krigscommissairens Fuldmægtig havde talt i Assens, forleden Dag, da han var derude med Sønnen for at spørge ham.

(37) 11/10 43 Jeg var i Gaar Eftermidd. paa Hæsbøgd, hvor de havde det meget godt. Paa Veien talte jeg med N. Hansen om L. Nielsens ovennævnte Erinden, men det er temlig forpurret; N.H. og Cronborg i Gjelsted skulle med til Nakke i Anledning af samme. Saafremt Cbg. ikke virker for L. Nielsen, ligesom han har lovet, men har

skjulte Hensigter, da er han uverdigg til al Fortroelighed, lumsk og bundløs.

12/10 43 Inat har det regnet overmaade, Beronethret staaer under Ustadigt eller 1° over Storm, en Lavde det ikke har havt i Sommer. Iaftes betalte P. Sv. mig 50 Rld af min Løn, 30 havde jeg faaet forud, altsaa ialt 30 Rld.

Han var her med den selv, til samme Tid var H. Jørgen her, og der blev talt om Kakkelovnen, der faaer en Rist til Underplade, og et Askerum under denne, hvori sættes en Askekasse af Pladejern, som Asken af sig selv falder i.

Idag har Marius Examen i sin Skole.

13/10 43 Stormen iaftes og igaar Eftermidd. lagte sig i Nat, og Glasset er steget 4° ell Streger. Tasken kom ikke iaftes, Torsdags-aften, skjøndt det var dens Bestemmelse. Idag tages Qvægtienden.

I Hesp. Avis læses en Bebreidelse til Skolelæreren i Danmark, fordi Conferents Bladet fra Aarhus, det prisbilligste samt læserigeste og bedste, er ophørt. (10 Octob. 1343 No 170 Hesp. A.)

I O.T.H.A trænges skarpt ind paa den (eller de) Ukjendte, som 2 Nætter efter hverandre have indslaaet Vinduerne hos en anseet og høitagtet Embeedsmand, ja endog i en Seddel truet med, at hans Ejendom skulde blive et Rav for Luerne (formodenlig Abrahamsen eller Klauemann)? Siden fortalte Rygtet, at det var en Toldembedsmands Vinduer, Inspektør Pontoppidan.

(38) 14/10 43 Inat Kl. 2½ reiste Lotte til Svendborg, for at tjene P.O., Ole fulgte hende, Farbrod. Jacob kjørte for den. Det er lidt Haab at sende hende ud i. Gud hjælpe dem! Det er skerteligt, at vi maae saaledes gribe efter et Halmstraae, for at erholde det daglige Brød. Vil Gud ikke opretholde dem i Strømmen, da henrives de af den, deres Vei tilkastes, og Gud kan ene løse deres LivsGaade. - Veiret blev smukt for de Reisende. Idag har Moder begyndt at slagte nogle Vædere. Jørgen Bech kaster Grøfte her nede i Mosen.

16/10 43 Igaar vare vi paa Høgd til Geburtsdag. bleve kjørte hjem, og levede godt. Christ. Jørgen skulde komme idag, og opsætte Kakkelovnen i Skolen; den faaer en Rist i Bunden. Inat har det frosset stærkt, men er smukt Veir i dag, behageligt for de Reisende, som kommer hjem fra Svendborg.

17/10 43 Igaar, den 16^d d., var Moder, Madm. Clesen og jeg ude hos Mads Dødsmose for at kjøbe Hør, og kjøpte 4½ a 3 Rld, dernæst fik Marius 1½ og 5 for Ruggrøden i sin Tofte. Endnu Kl. 1 er de ikke komne fra Svendborg; men Kl. 2 om Aftenen arriverede de. Efter deres Beretning gaar det temlig godt dernede, P.O. skal endog have kjøbt

sin leiede Gaard for 1400 Rld, og en gl. Mdm. Lacoppiden skal være meget god imod ham. Gud lønne og betale hende derfor! Sp. klager over den store Leie, hvortil hans Fortjeneste gaaer.

- Erich Bbølle kom herind idag, og talte om sit Bryllup som skulde, hvad Tractementet angaaer, holdes i Hrdr Ellegaard, men han lovede
- (39) at Vielsen skulde skee her i Kirken, hvor Brudefolkene ere, Bruden stedse har været og for Fremtiden skulle være, samt hvor der ere skeet Lysning for dem. Min Nabo, Holm, synes i senere Tid at udstrække sine Fingre efter Fjelsted Sogns Accidenser.

18/10 43 Idag er det en af Familiens vigtige Dage, thi i Aaret 1808 den 20 Octobr, havde Moder og jeg Bryll. i Trondhjem, altsaa for 35 Aar siden. Igaar var her Examen, hvor Præsten gik Børnene nøie nok igjennem, og det Hele var godt. - Af Selichmann købte jeg Thee 2/30 for 4⁸ 3/4 - Jeg har læst et Circulaire fra Rentekammeret af 7^d Octob, en Slags Instrux for Artstuerne, hvoraf sees at Matricul-arbeidet forsaavidt er tilendebragt, og Matriculen vil vorde indført den 1 Januar 1844, saaledes som forhen bestemt er.

I sidste Aviser læses flere smukke Ting i Anledning af Prof. Saxdorffs Nedlæggelse af sit Embede og Fraflyttelse fra Odense til Khvn, Festmaaltider og Sange foranstaltedes til hans Hæder, og jeg seer den ærværdige og hæderlige Olding hvem jeg skylder saameget, med sit fredelige og rolige Aasyn fuldt af stille og hjertelig Glæde, i de fornemme Selskaber. Kunde jeg skrive noget Passende og ret i denne Anledning, Noget som var værdt at læse, da var det ikke alene Pligt, men Trang for mig, at skrive det.

- (40) 21/10 43 da var jeg hos P. Sv. P. Madsen og hos Landmaaler, hvor der blev talt om Bryll i Ellegaard allesteder, og Ingen kunde forstaae, hvorledes man kunde reise udaf Sognet hvor man har sit Opholdssted og hvor man skal boe, hvor der er skeet Tillysning og hvor Eteskabet er stiftet, begyndt og tildeels protocoleret, for at holde Bryllup i et andet Sogn. Men om Tractementet eller Bispisningen skeer et Sted, eller et Andet, eller om slet ingen finder Sted, det er en meget Uvæsenligt, men Vielsen og Protokolationen ere Hovedsagen, og disse tilkommer Fjelsted Sogn.

23/10 43 Igaar vare vi til et slags Barselgilde hos L. Bech, men det var kun nogle Naboer, thi egentligt maatte det ikke kaldes Barselgilde. Præsten var ikke med.

I O. Thomsens Avis læses: "I Aaret 1535 d. 20 Januar faldt Kong Christian den 3^{dies} Trøpper ind i Fyen, og den 20^d Martii vinder hans Feltherre Ranzau den første Seier paa Grevens Høie i Fjelsted Sogn; og nu maa Landet hylde ham m.v." - Foran i samme Stykke hedder det desuden: "Nu spillede ogsaa Greven Mester i Landet,

"Bispen, Knud Gyldenstjerne, blev afsat, og den svenske Erkebiskop, "Gustav Trolle i hans Sted d. 1 Aug. til Landets Biskop beskikket. "Men sidst i samme Maaned sender Hertug Christian Tropper til Fyen, "der indlægger sig Seir paa Faverskov Baaer, og nu gaaer atter "Landet han tilhaande" (i 1534)

- (41) 24/10 43 Iaftes var jeg oppe hos L. Møller, som fortalte om sin Søns H. Jørgens Frihed for den Kongl. Tjeneste og hvorledes det i denne Henseende gik til ved Sessionen. Han blev nemlig fri, fordi Faderen foregav at have været Sognef. og Lægsdm. i 15 Aar, men det er Usandhed skjændt L. Jørgensen og N. Hansen attesterede det under deres Eeds Anbud; thi 1301 blev L.M. Sognefogd, ihvilket Aar hans Fader døde, og 1313 blev Niels Jørgensen, som nu er død, Sognefogd i hans Sted. Længere end i 12 Aar har han altsaa ikke været i Bestillingen. Bemeldte Usandhed attesterede Præsten ligeledes paa det Kraftigste.

25/10 43 Jeg talte længe med H. Jørg Tmd i aftes, og takkede for den forærede Gaas, feed med Tjør, og vi havde mange Ting paa Banen, Præsten ikke at forglemme. Den saalænge ventede Besked om det prøvede nye Hartkorn, er nu kommen til Amtstuen, og de Vedkommende ere særdeles nysgjerrig efter at faae det at vide. ~~Ærg~~ Jeg har ingen-sinde troet at denne Prøvelse vilde hjælpe Noget, men nu vil det vise sig. - Jørgen Bech fik en Rigsbdaler Lgaar, for sin Grøftegravning hernede i Mosen; men faaer jeg ikke opgravet i L. Bechs hen igjennem Broen, saa hjælper det ikke.

- (42) 26/10 43 Igaar fik jeg et Brev fra Broder Niels, angaaende P.O., hvis Stilling og Fornold han skildrer paa en Maade, som har tiltalt mig Hjerte, og viser at han vil gjøre Noget for ham; thi de 300 Rld, hvorom han skriver at han trænget til, den vil han N. indestase for, hvis jeg kan skaffe dem eller Nogle af dem. Han selv har ikke saamange. Men hvor skal jeg tage dem fra, J. og M. de raliere med hans Forhold, og mener at han øder Pengene, færend han faaer sin Handel begyndt.

Idag begyndte Ole Skomager at optage Kartofflerne her udenfor i Løkken.

27/10 43 Ieftes begyndte jeg at læse Geometrien med Ole efter Bjørn. Idag erholdt jeg 2 Circulairer fra Cronberg i Gjelsted, det ene angaaende en nye Regel for Offeret ved Bryll., og det Andet angaaende et Mode i Indsløv Kroe Torpægen den 23 Nov Kl. 1 for at betale vor Bidrag til Enkekassen. Jacob var hjemme 2 Timerstid idag, leverede mig 100 Rld til at understøtte P.O. med, endnu har jeg ikke flere af de ovennævnte 300 Rld. Han havde Hofmann

Bangs Beskrivelse med over Odense Amt, et i flere Henseender interessant Skrift.

31/10 43 I disse Dage optages Kartofflerne i den lille Løkke, men de ere kun maadelige. Igaar slagtede vi Gæs. Jeg læser desuden i denne Tid Hjorts Lesebog, et udmærket Skrift i det Fag. Jeg har den tillans af Cronberg i Gjelsted.

2/11 43 Igaar toge vi Hvidkaalen hjem hernede i Løkken, og Hanne var til Marked i Middelfart, hvor hun købte Lys til Skolen og os, desuden et Kjoletøi til sig selv.

Igaar betalte Marius Præsten baade hans og mit Bidrag til Hjelpeskassen; med med 3 Rld 5⁸ 7/10, og sit eget med en halv Lønde Byg efter Capitelkjøbet, 1 Rld 3⁸ 4¹ 1/2.

3/11 43 Iaftes kom L. Möllers Hans Jørgen og bad os til et lille Bryllup imorgen den 4^d d. hvilket de gjøre med deres Pige Anne Andersdatter. I flere Aar have vi ikke været der i Huset paa denne Maade, Plc. af 22 Maii 1839 angaaende Skolelærernes Kaarsforbedring, brød vort gl. Venskab med dette Huus og Familie. Det var rigtignok mig selv, som trak mig tilbage, og kom der ikke, saasom L.M. forenede sig med Skolecommissionen dengang, og nægtede Sognet Evne til at udrede bemeldte Kaarsforbedr, hvilken Nægtelse jeg antog at være aabenbar Usandhed.

4/11 43 Marius begyndte Aftenskolen iaftes med 3 Elever. Men de hører kun til Mellemklassen af den confirmerede Ungdom, ikke til de Første, naar man henseer paa Stads og Formue. Disse troe sig forstandige og dannede nok ved det, som de har og eie, ved deres Klæder (44) og Penge. Kundskaber og Indsigter ere efter deres Forhold at dømmes underordnede Goder i deres Tanker, som koster forøgen Umage at erhverve.

5/11 43 Moder og jeg var saa til Bryll til L. Möllers i Aftes hvor vi morede os godt, jeg drak Punsch og sang. Millius var hjemme, og førte allerede Klage over sin nye Husbonds Drukkenskab, han er af et gnadrigt Sind Millius, som ikke kan finde sig i Omstændighederne.

7/11 43 Jeg var oppe hos H. Jørg. iaftes, hvor vi talte om Sognets Anligggender, Kroerne, de Fattige, m.M. Jeg læste ogsaa i Avisen i Gaar, at Præstens og Degnens Proces i Barløse skal foretages forfra i Landemodet, af dettes Tilforordnede, folgelig maa denne Instanz have feilet i sin forudgangne Dom. Herved forlænges Jacobs Constitution, som Sognepræst, i dette Pastorat, saavel som hans Løn for samme. Han har det meget godt i denne Stilling, bedre end de Fleste af hans Ligemænd, bare at det ikke er for godt, saa han kan taale det, thi der hører stærke Bane til at bære gode Dage.

8/11 43 Idag er Veiret til Morgen snart, efter Gaarsdagens stærke Regn, og i Middagsstunden maalte jeg Lillen mellem Rugen og L. Bechs Lokke, (45) 55 Gangen en Femalensstok, ell 55X5 = 275 Alen: følgelig til hvert af de tvende Læg 137½ Alen, og til hver af de 3^d Agere i Lægget 137½/3 = 46 Alen.

9/11 43 Iaftes kom P.O. kjørende hertil med en lille Extrabefordring, en Enspænder fra Odense, og reiste igjen efter et Par Timers Forløb. Men han fik mig i denne korte Tid overtalt til et Foretagende, hvorover jeg gruer i Dag, og som vil gjøre mig urolig, i lang Tid, mæske mig og Familie Ulykkelig, nemlig: Jeg udstedte et Beviis for, at jeg vilde være Cautionist for ham indtil 600 Rld; jeg veed ikke hvad jeg tænkte paa, eller hvad der skal blive af det? Gud afværge det Onde.

10/11 43 M. som var reist med til Odense kom hjem igjen med bemeldte Caution, og havde indgaaet en anden Accord, hvorefter 300 Rld skulde betales i Penge, og jeg være Cautionist for 300 Rld. De 150 Rld fik han, Kjøbmand L. B. Jørgensen, med hvem P.O. skal handle, og de andre skulde han have i Løbet af Decem^b og Januar Maaneder.

21/11 43 Flere ei uvigtige Ting ere skete i de nenrundne 10 Dage, fra den 10^d til 21^d d. Blandt Andet har Kjøbmand L B Jørgensen har (46) sendt mig 2 Formularer til Selvskyldner-Cautioner istedet for en simpel Caution, som jeg sendte ham, samt en Vexel sendte han mig til at antage, istedet for de 150 Rld. - Men jeg undslog mig for begge Dele, hvorvidt han nu vil aqviesere herved veed jeg ikke. - Den 19^d d. var jeg i Harr Ellegaard til Bryllup, og blev meget vel modtaget. Om Aftenen havde jeg en godt forsynet Kurv med hjem. Faar jeg nu de 10 Rld tillige, som Erich har lovet mig, saa er jeg vel tilfreds. Den 20^d kom en Karl, nemlig Lars Fallemand fra Fjellerup for at faae Bryllup paa Løvedag, men skjøndt Bruden ligeledes er i Fjellerup, saa vilde han have Vielsen i Harr. Kirke. Præsten havde raadet ham at forlange dette, fordi han kunde med desto større Rimnelighed give ham Attest om, at han hørte til Harrendrup; tvertimod hvad han en gang har gjort. Thi først gav han ham Sessionsattest om, under Embedsed, at han var fløttet fra Moderen, siden har han taget denne tilbage.

Bemeldte Person kom saa, og vilde holde Bryllup her i Kirken den 25^d d.

24/11 43, iaftes erholdt jeg Brev fra Br. Niels angaaende P.O. An- (47) liggender, som han endnu vil hjælpe til med. Forhaabentlig lader Kjøbm. Jørgensen sig tilfredsstille ved mit Brev. Pengene til ham formener jeg at kunne tilveibringe, thi P. Sv. leverde mig til

ham, 22^d Novemb^r 1800 Rld, det Halve Hundrede tænker jeg selv at skaffe. - Ligeledes var Marius igaar i J. Kroe for at betale mit Enkekasse-Contingent, 3 Rld 2⁴.

25 og 26 Nov^{br} var jeg i Fjellerup til Bryll, hvor Skolelærer Holm og Kone ligeledes vare den sidste Dag. Han var ret flink og vort Mellemværende indlode vi os intet om. Han skal ellers have tilladt sig at criticere min Erklæring over Bryllupsindtægterne eller Offere ved Brudevielser, og stræbt at bevise, at Bryllupsmaaltidet burde være Reellen, for Offeret og hvor dette spistes, skulle Kirkebetjentene have det. - 29/11 43 - pløiede jeg til Havre.

2/12 43 Igaar var jeg til Igang i den gl. Kroe, Erich bad mig, og leverede mig tillige de belovede 10 Rld istedetfor Offeret ved Brudevielsen, som er omtalt for oven. Med H.J. havde jeg lang Samtale, han krydrede sin Meelgrød med Kanel og revne Muskat, bedste han formaaede.

(43) 2 og 3/12 43 var M. i Ørsted hos Broderen Jacob og tillige i Skydebjerg Mølle hos Millius. Alt var m.g. derhenne, og J. prædikede om Søndagen retgodt efter Marius's Omdømme.

7/12 43 erholdt vi endelig Brev fra Lotte, efter et heelt $\frac{1}{4}$ Aars Venten, og vi kunne endelig ikke blive klog paa hvorledes det vil gaae dem dernede. Hun roser det ikke, omtaler endog, at det er kun een som veed hvorledes Enden vil blive, at hun sidder ene hver Aften til Kl. er 10 a 11 hvilket sidste er det Værste, thi det lader formode at P. er ude at divertere sig, hans gl. Syge.

8/12 43 Imorges kom Moder krybende ind, med hvide Haand paa venstre Skulder, som hun havde faaet af Led, et gl. Tilfælde. Efter at have siddet og vredet med Munden, i een Timestid, fik hun den i Led igjen. Ole gik til Roll for at ernolde Noget at smørre den med. Iaftes var jeg oppe hos L. Møllers og spiste Svineslagtning.

I denne Tid skrives meget i Bladene om Forbedring af Huusmændenes Kaar, og Bondevenne vedbliver søm tilforn i sine tidligere Aargange at værne efter bedste Evne om Hæremændenes Rettigheder, og vil at disse skulle have Tilladelse til, at benytte deres eiede Huse og Jorder, etc. efter Forgødtbefindende, eftersom der ellers skete Indgreb i Eiendomsretten, hvilket Pastor Berresen er meget ængstelig for. Men jeg kan dog ikke see, at hans Anskuelse her er rigtig men overfladisk og skjæv; thi Ingen har Lov til at bruge sin Eiendom som han vil, og Ingen eier Sit med denne ubetingede Frihed, (49) men han skal bruge det saaledes, at hans Medborgere ogsaa kunne leve tillige med ham, og hans Brug ikke vorder disse til Skade. Skulle Herrerne have Frihed til at benytte deres Jorder og Stilling

23/12 43 I disse Dage hves et meget mildt og godt Veir, som ligner Foraar, og jeg har lagt Peberrod nede i Lækken. Ogsaa er jeg beskæftiget med at indgive Beretninger til Dnrr. Hansen og Jørgensen af Vissenberg, til en Skolelærercalender, som de agte at udgive.

24/12 43 Igaar var jeg til Begravelse i Krammersdal, et Huus, hvori jeg aldrig før, i de 32 Aar min Embedstid har været her i Sognet, har været udi. Det er et meget ringe Locale. - Jeg seer at H. Andersens Væder er laant i disse Dage.

- (52) 23/12 43 talte jeg mit Juleoffer, og havde 36 Rld. Igaar var Læseforeningen samlet her i Skolen, ved hvilken Leilighed Landm. Olesen fik alle Bladene, som holdes til Læsning, for at lade dem indbinde. Bemeldte Dag havde Hanne Fremmed, Ole Hansens Piger, Njels Hansens Annechen, og H. Jørgensens Maren. Det udmerkede Veir, stille, mildt og behageligt, vedbliver endnu, til Alles Forundring; men man spaaer deraf et strængt Foraar. Hans Ravnøjerjs Kone kom idag rendende fra Forstanderskabet, der er samlet Hos P. Sv. for at affordre mig Bøger, til hendes Børn, som gaar i Fjellerup Skole, alligevel Forstanderne ingen kjøber, hun fik en Bibelhistorie. 2^d Juledag forærede Præstekonen mig et Tørklæde fuldt af Æble. Millius var hjemme i Julehelligdage, og med de hjemmeværende Børn bedet med til L. Jørgensens i Fjellerup, hvor der var Dands og Bal hele Naten. - En synderlig Foranstaltning begynder at gjøre sig gjeldende, herpaa Landet, deri at de Unge skulle erhverve Øvrighedens Tilladelse for at holde Sammenkomst eller Juleleeg, samt at en Fattigforstander skal være tilstede slige Leiligheder for at paasee at intet Uvedbørligt skeer. En Mand er altsaa ikke Mere Politimester i eget Huus, og den Myndighed, som tilkommer den Mand, som er 25 Aar, selv at bestemme sig, og raade over sig selv, har lidt en Indskrænkning. Tiden og Culturen synes at fordre det Modsatte heraf. Løftet, som (53) F VI gav ved Udgivelsen af Communalloven, at hverken Eiendoms- eller Personligerettigheder skulle vorde forandrede, uden at Stænderne derom ere hørte, har Vedkommende efter mit Skjøn ikke ret agtet.

30/12 43

Endeel af Fjellerup Mand vare her i Dag med Skolekorn og Fourage, og Scenen fra ifjor begyndtes at spilles igjen, i alle Maader, thi de ville kun give eller levere efter Beregningen, og ikke levere det hele Fdkr. Om denne Sag var en svar Bram, især af Huusmændene, som mødte ikkun med Brøkfjerdingskornt. Aarsagen til denne Strid var ellers Forstander Feder Andersen, der arbejder ved hver Leilighed af al Flid for at skade mig, saaledes havde han i Formiddags ridet omkring til Yderne med Befaling: at de ikke maatte levere uden efter

Beregningen, hvad der efter denne kunde blive, og ikke efter Resolutionen. Muligen indgiver jeg en Besværing over denne Urostitter til Amdsrædet, men nu vil jeg dog sove paa Sagen, førend jeg fattet endelig Beslutning.

31/12 43

Iaften er det den sidste i Aaret, og Moders Geburtsdag, som vi i al Stilhed feirede, dog drak vi et Glas Viin til Middag, og glædede (54) os ved at mindes de bortelevende Børn. M. som reiste til Svendborg igaar havde sendt en Kurv fra Odense med 6 Flasker. Under en saadan Aften var der megen Anledning til at anstille andægtige Betragtninger, til at erindre det henrundne Aar, med hine Savn og Taarer, men ogsaa med hine Glæder og Behageligheder. Jeg burde i de inderligste og hedeste Takkebønner frembære mit Offer paa den naadige Guds Alter, fordi jeg i Aften er i en langt bedre Tilstand, hvad min Sundhed angaaer end ifjor, men destoværre, jeg gjør det ikke. Jeg er i dette Stykke utilfreds med mig selv.

1844

3 Januari, min Geburtsdag, ferieredes paa Hamb. gds, hvor Moder og jeg var tilstede, og min Skaal blev drukket, i rød Viin. Jeg fyldte den Dag mit 65 Aar. Vi have desuden været hos P. Sv. og Ole Hansens. Lignende Optrin med Skolekornet, som ifjor har jeg havt igjen den 29 Decem^b, Huusmændene ville kun give Brøkværdien og ikke det fulde og hele Fdkr. Dog ere de noget at undskylde i denne Sag, thi P.A. Sogneforst. reed omkring til dem, samme Dag alene for at formaae dem til at nægte Lovbudet Forordn. 1310, 25 Junii 33, og Cancelli-resolutionen af 1 Junii f. A. Lydighed.

(55) 10/1 44 I disse Dage fryser det stærkt, i den have vi de første Vinterdage i denne Vinter. Kakkellovnen formaaer ikke at optøi Vinduerne den største Fyring uagtet, og Frosten synes at ville vare ved.

Igaar var her en Liste, hvorefter der blev indbudet til et Bal hos P. Møller paa Fredag den 12^d dennes. Iaften ere Barnene indbudne igjen til L. Jørgensen i Fjellerup, de have været der een Gang før i Julen.

12/1 44 Vinteren staaer endnu, men har dog Modereret sig Noget. Min Nabo Ole Skomagers Søn, Morten, er død paa det militaire Sygehuus i Kjøbenhavn og bliver begravet i dag. Det var en dygtig og skikkelig Karl. Iaften var jeg oppe hos Lars Vøllers, de vedblive at være gode.

16/1 44 Om Morgenen Tøiveir.

Fjelsted Skole den 23 Januar 1844.

Kjære Søn!

Det glæder os meget her i Hjemmet, at Marius mener, at Du nok kommer igjennem, at Du har Dig en pæn lille Botik, m. M., og at Du passer Dine Ting.

Men ikke destomindre, saa ønsker jeg, at Du bringer det i Orden med den bevidste Obligation, som jeg skulde have baade til min, og Din egen Betryggelse, og det forundre os, at et sligt Document saaledes kan blive henliggende paa Contoret uden at vorde expederet. Især knurrer Moder i denne Anledning, og det er efter hendes udtrykkelige Opfordring at jeg skriver til Dig om samme; Om Du sender den til Fjelsted eller Kjærteminde kan være lige meget, men den hører egentlig hertil.

Vi leve ved det Gamle, og det gaar ret vel, dog er Kulden mig temmelig ufordragelig, og jeg er upasselig hvergang det fryser naard, ligesom jeg ogsaa tørster vel meget. Alligevel har jeg været til flere Julegilder, f. Ex. paa Hamborggd. Sletterod G., Ole Hansens, o.s.v.

Jacob har ikke været hjemme i lang Tid, han har nu meget travlt med begge sine Sogne, og Spiseselskaber i Omegnen; han ventes med det Første. Nyt vides ikke herfra, at Ole Skomagers Søn, Morten, er død i Kjøbenhavn, og de sørge meget over ham til Ole Hansens, det er ingen stor Nyhed, men anføres i Mangel af bedre. For nogle Dage siden var en Tyv paa Søeren Huses Lofte om Naten, og da han blev jaget bort saa man, at det var vor mangeaarig Ven: Andreas. - Min Geburtsdag blev i aar fejret paa Hamborg, hvor Moder og jeg var tilstede, og de Gamle dernede fra have

have selv inviteret sig hertil
Jomfru Trane skal sige Moder en
Mode og Fascon. - Rønning
Gravens Rand, og er Dødens visse
mig ifjor Vinter saa ofte, hvorv
kjær, og jeg sørger over ham.

Nu, kjære Børn, vilde jeg
nogle eitertrykkelig Ord til Ede
lægge Eder Eders Pligter paa Hjer
selv og tillige imod mig, Moder og
har saaledes bunden mig ti
Forhold, Forstand og Retsindighed, at
falder med Eder. I kunne ved
Velsignelse blive Familien til Hæd

*Resten af Liden
taalt godt*

I kunne ogsaa styrte os i Ulykke,
ene eller det Andet. Værer der
paa, virker og holder tilraade
og Kjarligt nos Spanes, og jeg ønsker
lykkeigt og glædelig Aar, forøget
og Velsignelse til Eders Gjærning!

Eders heng

Jacobsen

Resten tabt

(Udskrift)

H. T.

Hrr. Kjøbmand P. O. Jacobsen

i

Svendborg.

fr Odense

13/1 44 I Aftes var jeg og M. i Prstgd. for at gradulere Pr. til sin Geburtsdag. Bevertningen var i temlig stor Stil, og Selskabet var talrigt. Endnu vedvarer Tøiveiret, og dette er desuden idag meget smukt.

- (56) En slem Omstændighed er indløben for os, idet at Tasken er bleven borte. Ingen har endnu formaaet at opdage hvor den er bleven.

Bemeldte Taske kom dog igjen. J. N. havde forpurret den.

20/1 44 Atter Tøie, men efter Udseende af kort Varighed. Jeg har skrevet til P.O. idag. I Amtsraadets Forhandlinger, som følge med den Hemp. Avis, findes den mærkelige Distinction: at Enken efter Skolelærer Høisholdt ikke skulde have Bøgel paa Skolekassens, men paa Fattigkassens Bekostning.

23/1 44 Iaftes var Holm her med sin Kone, da jeg kom Hjem fra L. Møller, og ved denne Leilighed var han meget beskeden.

- 24/1 44 Idag atter Tøie, og taaget Luft; ustadig er Vinteren, forhaabentligt bliver den ikke stræng? Idag har jeg skrevet et Andragende færdigt til Skoledirectionen angaaende P. And. Forhold i Henseende til de Fjellerup Mænd. Hans Authoritet som Sognefor-
- (57) stander har han anvendt tvertimod dens Bestemmelse. til min Okade, og angrebet mine Rettigheder, derved at han formaaede Fjellerup Mænd til at nægte Supplementet af den Brøkværdi af det Fdkr. Korn, som de skulle yde ifølge Forordn. af 25 Junii 1810 §8, og Canskr. af 1 Junii f.A.

24/1 44 havde vi fremmede Folk her om Aftenen, nemlig: Madm. Clemesen og Lars Møllers, samt A. Hendrich og J. Mehl, disse sidste spillede Kort. Tøiveiret existerer endnu idag. Tærskeren, Andreas, fik det Sidste af sit fortjente Korn idag, efter hver 24de Tønde.

26/1 44 Kom Landmaaler Olesen herop, for at invitere os til Tractement hos sig paa Søndag. Iaftes fik vi Tilmeldt at Rønning i Eibye var død, f.D. den 25 Januar d.A. Jeg sørger over det pene unge Msk, han var nok neppe 25 Aar. Hans Tankemaade var reen og ubesmittet, Sandheden var han troe, og han hang Noget efter de Helles Ideer. Ifjor Vinter besøgte han mig ofte i min Sygdom, jeg kunde da ikke formode, at han skulde nedstige i Graven førend jeg, thi jeg er 40 Aar ældre end han. Fred med hans Aand under de nye Omgivelser! - Onsdagen den 31.d. er bestemt til hans Begravelse, hvorved Conferentsen ledsager ham.

- (58) 27/1 44 Idag er det igjen Vinter. Marius fortæller, at Præsten har tilbagesendt nogle af Indberetningerne.

29/1 44 Iaftes vare vi hos Landm. Olesens til Tractement tilligemed Flere; denne Famlie veobliver at vise os alt muligt Venskab; vi

bleve kørte hjem i Aftes Kl. 12. Der blev serveret med nagen god Mad, Steeg og Kage; men jeg forsaar intet at nyde deraf, min Mave vil ikke modtage den, formedelst en Mængde Slim, som jeg drages med. Desuden indfinder der sig i mine Been og Lær om Naten en hæftig Krampe, enkelte Muskler blive haarde, og den største Smerte følger deraf.

Hos Landmaaleren saae jeg Forsørgelsesplanen for 1844, hvori vare mange Feile, saavel vittelrige som uvitterlige; Blandt de Første Ansættelsen af Bølle og Lars Møller, hvor hiin giver 2 Rld og denne 3⁴, Lars Jørgen i Fjellerup 2 Rld, og han har vistnok 3500 paa Rente og Bb Enken skylder dem hen; dog ere de satte lige.

30/1 44 Igaar Sneveir og Frost, idag Tøi og Regn. Moder var i Pstgd igaar den 29^d. P. Sv. er idag i Odense og har Bud med.

- (59) Forstanderskabet bliver skarpt medtaget her ved Leilighed, saaledes blev der sagt forleden i et Selskab, at det Værste man kunde kalde Nogen var "Tyv" hvortil en Svarede, at det var værre at kaldes "Sogneforstander".

31/1 44 kom Jacob dog hjem, efter at flere Maaneders Fraværelse, og var hjemme til Aftenen derefter, da han reed igjen. Han mener at Processen i Barløse snart vil være til Ende, og at det er rimmeligt, de begge blive i Embederne, baade Pr. og Degn.

5/2 44 Kom Ane hjem fra Hmbgd, tem. Allarmeret over, at hun var paa Vei til at miste sin Tjeneste der, formedelst en Piges Insu-niationer hos Mdm, men til Lykke faldt hun selv i Graven, maa forlade Hmbgd, og A. blev der. Idag har det sneet meget, saa man har et Spor.

6/2 44 Endnu vedbliver Vinteren, saa smaat, med stille og behageligt Veir. - Min Sundhed er kun maadelig i denne Tid, Maven er i Uorden, jeg maa hjælpe den med afførende Midler.

7/2 44 Sneen spinder saa smaat, og Frosten vedbliver paa samme Maade. En Skræderpige er her i disse Dage for at sye Moder en Kaabe.

- (60) Det er nødvendigt, at Indførelsen af den nye Matricul maa have forskellige Forandringer i Skoleafgifterne til Følge, og at andre Liste over disse Afgifter, forsaavidt¹ det mindste forsaavidt i det mindste Naturalydelsen angaaer, maa beregnes og forfattes. Saaledes maa formeentlig en nye Liste over Tørv, Fourage, Hegn, og Korn, forsaavidt det ikke haves af de gl. Degne og Skoleindtægter, tilveiebringes?

9/2 44 Om Dagen er det Tøiveir, om Naten fryser det. Hans Trymann vilde ikke paategne en Ansøgning, som jeg havde skrevet for en Skomager i Harr. fordi den ikke var paa stemplet Papiir.

10/2 44 Idag har det sneet og føget hele Dagen, og den strengeste Vinterdag iaar. Dog seer det for Øieblikket ud efter Tøi. Iaftes læste jeg en lille Historie i en tydsk Læsetog med Ole, om en Canariefugl, der tilhørte en lille Pige, hvilken hun pleiede med stor Omhue, og glædede sig over dens deilige Sang og smukke Fjere. Men Ak! en Morgen laae den død i Buret. Pigen udbød i de bittreste Klager, gråd utræsteligt, men Moderen købte hende en Anden, der i alle Maader var ligesaa god som den Første, dog forunderligt, da hun (61) saae den, gråd hun endnu Mere en før. Moderen vilde tale hende tilrette for sit Forhold ved denne Leilighed, men den lille Pige sade: det som gjør mig saa ondt kommer deraf, at jeg har gjort den lille Uret, og handlede ikke vel med ham; thi engang gav Du mig et Stykke Sukker til ham, det fik han ikke, jeg spiste det selv, og denne Uret bedrøver mig. Moderen loe ikke af den lille Pige, hendes Anger var hende kjær, og hun ærede den, som en lønlig Røst, og Himlens og en Stemme fra den bedre Verden.

11/2 44 Inat har det sneet hele Natten, en stor Mængde Sne ligger allevegne, tager det til at blæse, da faaer man et farligt Fog. Præsten kom dog herop til Kirken. M. reiste med ham, da han tog bort til Harr.

12/3 44 Det har atter sneet i Nat, og skjøndt det var Tøi igaar Aftes, saa fryser det idag. I Odense har man ifølge Avisen, seet en hvid Ørn, som skal betyde en stræng Vinter. Fra Lotte fik vi Brev iaftes, hun er nu ved godt Humeur, beretter at Alt gaaer godt, at Lykken er m P.O., og at han nu ingen Aarsag har til at fortryde, at han hverken blev Præst eller Degn. Gud give ham Forstand, samt Held og Lykke! Bemeldte Brev havde han selv givet, eller indleveret, til Urb. Hansen, følgelig været i Odense. - Ole kom ikke hjem iaftes medens vi vare oppe; han bliver en sær Pind.

(62) Jeg maa ellers beklage, at jeg er i samme Besværlighed med min Mave, som ifjor. Den vil ikke fungere. Forstoppelse og Trængsel har nu fundet Sted en 14 Dagestid. Kanerne ere nu i fuld Gang, Bjeldelyd trænger hvert Øieblik herind af de forbykjørende. Idag var kun 4 Børn i Skolen, som erholdt Forlov.

13/2 44 Endnu fryser det, og idag med klart Veir. Det seer for Øieblikket ikke ud til Tøiveir. Nogle Børn ere dog i Skole idag.

14/2 44 Endnu vedbliver Vinteren ret alvorligt. Igaar kom Cronberg i Gjelsted herover med min Qvitteringsbog for Enkekassen, hvori jeg var indført for nok en Portion, og betalte dessarsag 5 Rld, eller 10 aarlig i 3 Aar, desuden 17 5 i Renter. Jeg har nu tre Portioner i denne Indretning. Landm. Olesens holdt her udenfor idag i Kane, de vilde have mig med, men min Sundhed tillod det ikke. M. skulde

have været i et stort Kaneselskab fra Erholm til Indsløv Kroe, men han var i sin Skole. Siden gik han til Eiby. Cronberg fortalte, at han købte 3 a 4 Skpr Kaffebeholder af Lund, som kjørte omkring med dem, m.g. Bønner, a 16 .

16/2 44 Idag har jeg Brev i Middelf. til min Broder, som skulde tale med Dr. Toxverdt om mit Befindende. Ellers har jeg havt Aabn. idag Formiddag; men er mere mat end forhen. Inat har det atter været Tøiveir.

- (63) 17/2 44 Iaftes kom H. Andersen herhen med en Kasse Pulver og en Flaske amerikansk Olie ordineret af Hr. Doct. Toxverdt. Pulveret tages hver 3 Time, en Theskee fuld, Kaneføret er forstyrret ved den Tøi som har fundet Sted. En Mand, heraf Sognet, som har Rasm. Boms gl. Huus, og kjøber Kjør til H. Løirup, sød mig 30 Rld for den mørke røde Qvie igaar. Jeg forlangte 40 Rld. Han meente hun fik Køl i Marts Maaned.

Hr. Hardt paa Nymark med Kone holdt i dette Øieblik herudenfor, og spurgte, og jeg vilde have Bud til Ørsted. Jeg forstaaer ikke, hvor den stakkels Kone, tør Kjøre ud i sligt Veir.

Jeg har i disse Dage læst en Afh. i Folkebladet af en Selmer om vort Galevæsen, eller om de Afsindiges Kaar i Danmark, hvilket han skildrer med sorte Farver, anseer samme for umenneskelig, og ingenlunde værdigt for en christelige Stat. I denne Henseende staae vi lavere end alle andre Stater i Europa og fyldestgør aldeles ikke Humanitetens Fordringer. Mærkeligt er det, at Afsindighed finder ikke Sted isølandt de Vilde, at den alene er en sørgelig Affødning af Civillisationen. Jo større Rørelse og indre Bevægelse et Folk eller Stat er i, for Ex politiske Omvæltninger, destostørre er Antallet af de Afsindige. Saaledes, da Revolutionen var i Frankrig, da var der flere Gale end ellers.

Idag, en slem kold Dag, svinder Sneen temlig.

- (64) 18/2 44 Inat sov jeg ikke vel; Snue og Tørst foruleiligede mig hele Tiden. Det synes at være nogen Feber i min Upasselighed, eftersom denne er værst hveranden Nat. Idag er Veiret m. godt, Stille og Solskin. - M. var igaar i Pstgd. og endda tog han med Pr. hjem fra Kirken idag. Det gaar farligt hedt til!

19/2 44 Under 13^d d. skrev jeg til Broder R, angaaende min Sundhed m.M. og Pastor Galthen skulde medtage Brevet idag, men han reiste ikke, saasom Veiret er slem, med Regn og Slud. - Ved det her igaar værende Fastelavens Gilde hos J. Nielsen, gjorde Formanden sig den Uleilighed, hele Tiden at være tilstede. Sandelig en ufornøden Paapassenhed i et Laug, hvor Ungdommen er langt anstændigere i Forhold og Sæder, end de Gamle? Ved bemeldte Gilde var dog ellers

enddeel Commers, med en Peter Aaltona, Skolel. Knusens Søn, som blev fuld, og besværede. Da de vilde helde koldt Vand paa hans Bryst i denne Anledning fandt de 27 Rld for paa ham. Endnu idag ligger han nede hos J. Jørgen Nielsen. - Millius har været ventende i disse Dage, men kom ikke. Marius logerede i Præstegaarden i Nat, og er ikke kommen endnu, Kl. 1 Eftermiddag. - Katten blev dog slaaet af Tønden i Aar igjen, og dette Fjelsted Carneval bibeholdt.

- (65) 20/2 44 Inat fros det igjen, samme er Tilfældet idag. Pr. er endnu ikke kjørt til Middelf, hvisaarsag Brevet til Br. R. ligger endnu.

I Hofmann B. Bøg Pag. 116 har han citeret mine Ord om Udparcelleringens skadelige Følger i Harrendrup - Side 200 har han ligeledes anført mine Ord om Rugen, Opmærksomheden den nyder fremfor de andre Kornsorter, dens Lugning m.M. Pag 382 har han ogsaa anført mine Ord angaaende Mandfolkenes Hendsen med Tobakspiben om Vinterafnerne 4 & 5 Timer her i Fjelsted.

21/2 44 Idag er det en haard Vinter, med Smaasnee hele Dagen. I Kirken kom Ingen, altsaa ingen Kirkebetjante. Præsten fortælede om Fastelavensspectakler i Harrendrup, men havde slaaes paa Liv og Død 3 Steder. Deeltagerne bleve kjørt til Middelfart strax og ere der idag igjen. Det synes ikke Forstanderskabet har havt stor Indflydelse paa Orden og Sædelighed, hverken her eller i Harr. thi saa galt har det ikke været før. Kl. 5 skinner Solen.

23/2 44 Den strænge Vinter vedbliver, Kaneføret kommer i Gang igjen, thi Sneen falder af og til saa jevnt. Med min Sundhed bliver det ved det Samme, igaar fik jeg nok en Æske Pulver fra Middelfart ved L. Bech. Forstoppelsen er temlig haardnakket, vil ikke vige for de afførende Piller, og det af Toxverdt ordinerede Pulver. Tasken kom ikke igaar, den var ikke kommet afsted i Forgaars, men vi vente den idag. •

- (66) Idag mødte ikke ret eneste Skolebarn; Alle havde ladet sig kyse af den strænge Vinter, af Kulden og ikke af Sneen.

25/2 44 Igaar var det rædsom koldt, Kakkellovnen formaaede Intet derimod, hvorfor jeg blev i Sengen hele Dagen. Min Sygdom vedbliver, og mit Huld og Kræfter synke. Idag er Kulden ikke fuld saa slem, Solen skinner lidt, og Veiret er stille - I Avisen tales om Bændernes Luxus, Fortopianoer, Mahonigsophaer, og en Fæstebonde havde ladet Sølv sætte paa et Seletoi for 83 Rld. og endda desuden Nyselv for 13 Rld paa samme Seletoi. Det faaer at være, er vel endog glædeligt, naar samme Mænd ikke forlange Hjælp af Amtsfattigkassen til deres Fattigvæsen, eller naar de ikke udgive sig for uformuende og fattige, og Gessaarsag ikke formaae at give Skolelæreren den Lønsforbedring som Plc. af 22 Maa 1839 tilsiger ham, hvilket

Foregivende Præsten hjælper til at stadfæste flere Steder.

25/2 44 Afvigte Nat eksisterede et farlig Sneefog, vistnok af den Beskaffenhed, at man kan spørge ondt derefter. For Tiden er det stille, og luder af, Kulden har sat sig Noget; ønskeligt vilde det være om det slog om til Tøi. Marius logerede i Præstegd inat.

- 29/2 44 Endnu idag vedbliver Vinteren i sin Strængheid og baade Mennesker og Dyr lider af den. L. Møllers H. J. kom herved for en
- (67) Aftenstid siden med en Valdand og andet smaat Fuglevildt, som han havde skudt til mig i min Sygdom. Igaar vare J. Madsen og Marius i Fjellerup for at gjøre Udkast til det saakaldte Værgemaalsregnskab; J. Madsen sagde her i Sengekammeret medens jeg laae i Sengen, at iaar var der 150 Rld tilovers. Men derimod sagde han: at Lars intet havde faaet, af sin Arv skjøndt han eller har sagt at han havde faaet sin Part udbetalt, og havde hvad Penge angaaer intet mere at fordrø; men Meningen har været, at han - J.M.s havde disse Penge til Løans fra Fjellerup som Lars skulde have, nemlig 700 Rld. Sagen kommer saa ud paa Det. Forunderligt er det ellers med den stakkelse Myndling i Fjellerup, han er taus og stille, ildeseende og forknytt; hun har Ingen, hvem hun har Tillid, betroer sig til Ingen, og sørger vistnok i sit stille Sind. K. Jørgens er ikke uden Brøde heri! - Hr. Hardt til Nymark kom i dette Øieblik forbi paa sin Hjemreise, han miste den 17^d dennes til Naarup. De havde talt f. Gange med Jacob i den Tid, endog i Aftes, han var i god Stand. - En heel Uge har vi ingen Aviser faaet, saa Sukkermændene er krysteragtige Personer, som Veiret holder hjemme. Det seer ud efter Tøi i Eftermiddag. Det forkommer mig som var jeg ikke fuldt saa daarlig i Dag, dog veed jeg det ikke rigtig, Gud han forbarne sig over mig gl. Stymper, og skjænke mig sin Naade og Barmhjertighed!
- (68) 1/3 44 Vinter eksisterer endnu i Dag, dog et formildet Noget, og det spinder paa med Sne og Luften seer tyk ud, mulig kunde der blive Tøi deraf? Et Brev er ankommet fra Cronberg i G. til Marius, som skulde møde i Rørup i Morgen hos Ravn i Anledning af en Skrivelse fra Biskoppen om Bestemmelserne for Samfundet til Sangens Fremme i Fyens Stift, hvortil et Udkast er sendt. - Jeg staaer ikke op før midt om Eftermiddagen; Cronberg lod spørge til mit Befindende. M. fortæller at Husene dryppe, altsaa Tøiveir, Gud skee Tak! Ole har været paa Hamb. med Papir til Ane, men denne Rendetaske var ikke hjemme, men i Eiby, uagtet de ufremkommelige Veie, og det strænge Veir. Hun har ingen Roe til at være i Stilhed, men føiter omkring ved hver Leilighed.

2/3 44

Det tøier hele Dagen, regner og sneer mellem hinanden. - Hanne og Ole vare i Kane idag for at kjøre til Skydebjerg. Mølle og besøge Millius, men Godtfolket kom ikke længere end til Rørup Kirke, hvor Sneen spærede Farten. A. Rønne-mose var neralde idag i Anledning af en transporteret Obligation. Værgemaalsregnskabet ligger færdigt til Afsendelse, bare en Leilighed vil komme.

(69)

3/3 44

Fra H. Jørg. Møllers, hvor der idag er Barselgilde, blev iæftes sendt en Kurv. Det tøier meget stærkt idag, Agrene begynder at stikke frem af Sneen. Om Eftermiddagen fik uventede Fremmede: Jomfr. Cronberg og Rønning, som kom i Kane, og havde Jørgen Pedersen fra G. Taarup til at kjøre for dem; Godfridsen var ogsaa med. Dette Besøg havde nær forstyrret hele Planen ved Barselgildet. Marius blev ingenne, Moder og Ole toge ene dertil. Først Kl 8½ reiste de, Hanne vartede op, som gik tem. godt tilsidst, i Begyndelsen var hun tvungen og forknyt, ligesom Folk ere, der ikke ere tilvante at komme blandt Fremmede. Jeg og J. Pedersen morede os med at tale om vor Barndom, og Begivenhederne og Forandringer i den fælleds Fødebye.

4/3 44

Tøien fortsætter stadig sin Virksomhed, og seirer over Sneen, Veien stæer i et Plar, og Børn have vi idag Ingen i Skolen. Flere have idag ogsaa hørt Lærken, en Foraarsfugl. - Aviser fik vi ingen iæftes igjen, Tøken var ikke engang kommen afsted, men hang i Rokke-dreierhuset, saa denne Postleilighed er heelt uefterrettelig. -

(70) Imorges medens jeg laae i Sengen læste jeg Past. Leths Prædiken over Arbeiderne i Viingaarden, og fandt mig ret tiltalt af den. Viingaarden er Guds Rige, og Enhver som udbreder og forstørker det, fremmer Orden og Sædelighed, og lever for det Tilkomende tillige, han er en Arbeider i Viingaarden. Men attraaer vi alene det, som Jorden og Tiden tilhører, og ene have travlt med det Nærværende, da vil det hedde til os, hvi stæe I her ledige den hele Dag? o.s.v.

Ole fik Lov til at bære sine Støvler til Skomageren for at lade dem forfædde.

5/3 44

Idag er det igjen Frostveir og koldt, alligevel var jeg inde i Skolen fra 10 til 11 for at høre Børnene deres Lexie. H. Jørgen Trymann var saa flink at sende Svitzers Tale over Cancellir. Hempel, som jeg læste med Fornøielse, dog ventede jeg mig ikke mindre, end den præsterede. Han sendte tillige 1 Rld til Marius for Underviisning til sin Søn i Aftenskolen, samt et Taksigelsesbrev. - Jeg har,

Gud skee Lov og Tak, i disse Dage sporet god Forandring med min Sundhed; thi jeg havde Næbning både igaar og idag, uden nogen Hjælp, skjøndt lidt besværligt. Kulde tæler jeg ikke, hvorfor jeg var bleven slæmt forkjølet, og var bebyrdet med en Mængde Slim, som endnu ikke er aldeles borte. Et Par Aftener tog jeg

(s. 71-74 mangler)

- (75) Det har sneet hele Dagen, men er dog alligevel en stærk Tøi, formodentligt vil Foråret komme med dette Veir?

13/3 44

Vinteren har begyndt igjen, det fryser ikke saa lidt, kun 9 Børn ere i Skolen idag, Vinduerne ere blommede. Mehl var her i Gaar Eftermiddag for at spille Kort; men et No af Bladet Tidshistorien, som Præsten havde lovet at laane mig, bragte han ikke med, skjøndt jeg laaner ham ikke alene mit Eget til Læning, men ogsaa det, hvad jeg selv har læst af Andre. Saaledes har han Folkecalenderen at læse, og alt hvad der paa denne Måde kommer ham ihænde, bliver svært medtaget, men den Scandinaviske Calender, som han har, den har jeg forlangt men ikke faaet den.

15/3 44

- Idag fik jeg Skrivelse fra Fuldm. Schmidt paa Vendsherreds Contor, hvori jeg blev paalagt at indsende til Overformynderiet Lars Jensens Obligation og en Bankactie, begge tilhørende Myndlingen Maren Pouls Datter i Fjellerup, for hvem jeg er Værge. Bemeldte Skrivelse var af 9^d Martii d.A., var noget Mystik havde ualmindelige Udtryk, saasom Activer, Actieliste etc istedetfor Indtægter og Regnskab. I Anledning heraf gik jeg op til J. Madsen og erholdt bemeldte Actie udleveret, hvortil han var lidt betænksom, yttrede endog, at han selv vilde reise ud med den, skjøndt det var ligefrem at vise mig Mistillid; men da jeg forestillede ham Sagen i sit rette Lys, frafaldt han sin Paastand. Han har hele Tiden meer eller mindre blandet sig i Værgemaalet, og i Forening med Fløssen, L. Poulsen, handlet efter Forgødtbefindende med Sagerne i Gaarden. - Vinteren fortsætter sin Strængthed, baade Nat og Dag. - I denne Tid læser jeg ellers i Fallesens Magasin, hvor endeel nyttige Lærdomme ere godt fremsatte, og finder mig baade opbygget og belært ved samme. I en Høstprædiken, holden paa 14 Sønd. ef. Trt. Aar 1795, seer man, at en Tønde Rug dengang kostede 6 Rld Courant, omtrent 9 Rld. (See 4 B. Pag. 462)
- (76)

16/3 44

- Iaftes læste jeg i Avisen, at den Svenske Konge er død den 8 Martii Kl. mellem 3 og 4 om Eftermiddagen, og at Sønnen Ocar havde besteg den svenske og nørske Throne. Og i Fortegnelsen over uindlæste Breve paa Posthuset i Kjøbenhavn, et til Prof. R. C. Rask. Tidemann, der agiterer i Hertugdømmet for en Landsbank, skal være sat under Justitiens Tiltale, og nedlagt Paastand paa Slavere eller en stor Pengemuldt for ham. - Vinteren vedbliver at herske, og allevegne
- (77) fra læser man ihjelfrosne Mennesker, og andre ved samme færaarsagede Ulykker. Millius var igaar ridende hjem, han er dog vel til-

freds, og har det godt. Moder spaserer i Dag til Hamborg i sin stive Stads. Niels Pedersen have vi i Dag til et skjære Hakkelse.

Man læser i Aviserne, at Prinds Fredrich af Hessen med Gemalinde, den russiske Storførstinde, ere det smukkeste Brudepar, som kan sees, og at de ere ventende til Khvn i næste Måned paa en 14 Dage, siden ledsage de Kjrserinden paa en Reise i Europa i Sommer. Brudens kostbare og brillante Udstyr er udstillet til Skue paa et af Slottene i Petersborg, og skulle være saa herligt at selv Kongen af Danmark neppe har det saaledes.

Sognefogd J. Simonsen var her igaar den 15^d d. i Anledning af, at han er Værge for Hans Skomagers Enke, som har solgt sit Huus, og Indboe med Mere, men nu ikke vil staa ved Handlen. Ved denne Leilighed fortællede han om den Tvist, han havde med Skolel. Holm om Ret til at læse paa Sognestævnen, og nu nægter H. at lade lyse eller bekjendtgjøre i Tillysningsbogen, at der skal være Sognestævne, hvorfor J. S. har skaffet sig et Bret, som ophanges de Dage, han har Noget at oplæse. Bemeldte Tvist reiser sig deraf, at den oplæste Bekjendtgjørelse af Holm er af et blandet Indhold; nemlig et Faar hvortil Eiermanden efterlyses, hvilket H. var fildkommen berettiget til, naar Reqvirenten forlangte det af ham, saaledes som Tilfældet var; men der blev tillige bestemt, i samme Tillysning, at hvis Eiermanden ikke indfandt sig inden en vis Tid, da vilde Faaret blive solgt ved Auction, og det er til dette Sidste J. S. holder sig; men det er dog kun noget Uvæsenligt og Betinget, hvorimod Faarets Oplysning var Væsenligt og Hovedsagen. Herredsfogden har (78) skrevet Holm til i denne Anledning, endog i et uforseglet Brev, og buddet ham at afholde sig fra at indgaae i D. M. Jens Simonsens Rettigheder. Saafremt H. samlede de hidhørende Lovsteder, og indsendte Sagen til Skoledirectionen, da var der ingen Tvivl om, at Udfaldet blev i hans Interesse. Men J. S. klagede endeel over ham i denne Anledning.

Om Eftermidd. erholdt jeg Tilstaaelse fra Overformynderiet om Modtagelsen af 2^d Documenter, Lars Jensens Obligation og en Bankactie, hver lydende paa 100 Rld, begge udstødte til afg. Gaardeier i Hans Poulsen i Fjellerup, og nu tilhørende Myndlingen Maren Pouls. Dt sammesteds, for hvem jeg er Værge.

17/3 44

Efter hvad jeg hørte i Aftes, er en Seminarist Florup kaldet til Degnekaldet i Eibye, hvilket var en høist uventet Vocation, og en Fornærmelse for mange værdige Sollicitanter, som maatte staae tilbage for Hr. Florup. Han er vistnok af de saakaldte gode Menne-sker, baade hørig og lydig, tjenstvillig og uden Prætensioner; men

upålidelig, raadvild, og temlig forfalden. Medens han var i Gildesbrølle blev han flere Gang ino viklet i Svir med Fjelsted Polk, een Gang i Vesterballe, og overdrukken og til Nær. I Eibye vil han ikke kunne bevare sin Anseelse, eller modstaae de ham mødende Fristelse til Drukkenskab, ligesom jeg tør spaae ham, at han ikke opnaaer Livets Maal i Eibye. - Madm. Olsen var her inde om Eftermiddagen, og jeg betalte hende 3 1/3^{fr}, som hun havde udlagt for Farvetøi til Hvedebrødmændene.

(79)

18/3 44

Til Morgen lod det, som om man skulde have faaet Tøi, Stenene vare vaade, men etpar Timer efter frøes det igjen. Igaar bragte Marius nogle No af Bidrag til Tidshistorien fra Præsten til Gjenemlæsning; de indeholdt ret interessante Emner, saasom Ørsted og "Fædrelandet" - Forsøg paa at Gjenindsætte Caroline Mathilde, etc. - Børnene vare alle Tre iaftes til Lystighed hos Ole Hansens. En Frugtvogn gaaer herefter fra Strib til Odense visse Dage om Ugen, og tilbage igjen ad den Nordrelandevei, og tilbyder sin Tjeneste. Men der afholdes Licitation i denne Tid, saavel over Person- som Brevpostens Befordring mellem Odense og Middelfart, som vistnok komme til at gaae oftere, end oemeldte Frugtvogn, og vil vistnok præstere oftere og sikkere Leilighed end denne, for at modtage Breve og Aviser. Sukkermændene kunne da vente Afsked fra deres Accord med vor Taske.

Et Værk eller Bog er udkommet af en C. Pedersen og forlagt af Milo, bestaaende af 186 Afbildninger i Træsnit, af mærkværdige Dyr, med troværdig Beskrivelse over samme og efter de nyeste Opdagelser; hvilket Billedværk koster 2 Rld. Hvis man kunde faae det paa Skolekassens Regning, saa var det interessant og nyttigt at eie det. - Ellers er der et Lignende averteret i Hemp. Boghandling til 8 1/2^{fr}, og har ikke alene Afbildninger af Dyr og de andre Naturriger, men tillige af Konstgjenstande; følgelig omfatter Mere, og dog er mindre kostbart, altsaa vistnok fortrinligere, end hiint, maaske burde helst vælges? Paa Tysk -

(30) I senere Dage har min Sundhed eller mit Helored intet Fremskridt gjort, men Kulden voxer snarere end den aftager, og Diæt holder jeg ingen, spiser Erter, Æg Egepandekage, og Deslige hver Dag, saasom vi ikke Andet have.

20/3 44

Igaar meldte P. Sv. at han reiste til Odense i denne Uge, ifald vi vilde have Bud med ham. Han fortalte ved denne Leilighed Adskilligt, blandt Andet, at Billesbølle-Enken ikke vilde lade

Forstanderne uddole Almisse hos sig, hvilket de havde forlangt, at han derom skriftlig havde underrettet Præsten, og at han selv var bleven bestemt til igaar at reise til Middelfart med de angivne Kromænd, men vilde ikke; samt at en stor Gaardmand i Kjærbyholm havde stjaalet 2 Tylt Fjelle i Middelfart m.M. - Vinteren vedvæ-
rer uforandret, med Solskin og reen Luft; idag have vi Jevndagn. -
Jeg har forlagt min Chatelnøgle, kan ikke finde den, maa dessær-
sag gaae ubarberet.

21/3 44

Det er os reent ubegribeligt hvor min Nøgle til Chatolet kan
være blevet af, vi lede efter den, tænke og speculere, men kunne
ikke finde Sporet, hvorved den kan opdages, skjøndt jeg ikke har
været ude af Huset. Det Værste er, at jeg ikke kan komme til en
Skillings, maatte endog sende Bud med P. Sv. til Odense idag,
uden at kunne medgive ham de fornødne Penge. - Vinteren fortsætter
(31) sin ubøielige Strængthed, til Ledelse både for Creatur og fattige
Folk.

22/3 44

Igaar var P. Madsen S.g.d. med sin Skoleafgifter uden Afdrag i
Fouragen for de Klapninger jeg fik i Fjor. A. Rønnemose give
2 Læs Br. iaar, eet for Tørv, og eet i Foræring.

Naar et Forstanderskab sætter sig den Opgave at forvolde Lærerne
al den Indskrænkning, som det formaaer, og det saavel i hans Ind-
tægter som i hans Virksomhed, saaledes som Tilfældene skulle være
flere Steder; naar det omgjør de ældre Liste paa Korn, Tørv og
Fourage, for derved at bevirke en skarpere Beregning og om muligt
finde Leilighed til Afplustring; naar det ikke agter paa andre
Rubre i den app. Pl. end saadanne som give Fordele for Sognet og
det Selv, hvorimod de gavnlige for Læreren ignoreres og oversees,
eller det underhandler i Smug med Sognebeboerne for at faae dem til
at sammenmaale Skolekornet og yde under Eet, for ogsaa derved at
finde en Leilighed til Afknibelse, og berøve Læreren de faa Kjerne
af det tænkelige Overmaal, eller naar det endog opækker dem til at
modsatte sig Øvrighedsforanstaltninger, saaledes som P. A. gjorde
her i Sognet med Brækfjerdingkaret, og Alt det gjør og tillader sig
et Forstanderskab alligevel Læreren har devist det og Beboerne al
(32) muligt Velvillie Tjeneste og Venskab; omgaaes Børnene med Sægt-
medighed, og her aldrig ladet sine Indtægter kræve med Strængthed,
endmindre inddrive ved Udpantning, men næres naar han faaer Hoved-
sagen; hvad skal nu en Lærer under saadanne Omstændigheder gjøre,
hvordan skal han i en saadan Stilling forholde sig, eller afbøde
en saa uretfærdig og ubillig Behandling?

Iaftes læstes saavel i Hæmp. som O. Thomsens Avis en mærkelig

Anecdote om den afdøde Svenske Konge, og som var Skyld i at han ikke vilde aarelades: nemlig, han havde ligesom flere Frisindede fra Revolutionens Tiden ladet sin Arm tatouere: "Republikken eller Døden".

23/3 44

Iaftes kom Ole med 4 Flasker Baierbier fra P. Sv. som denne paa min Begjering havde hjemtaget fra Odense, hvor han var Dagen tilforn. 1 Flaske blev strax optrukket og prøvet af hele Familien, som fandt den meget bitter, stærk, og om man vil krydret. Jeg fandt at bemeldte Øl varmede i Maven, istedetfor at Øl i Almindelighed afkøler den; i Velsmag derimod havde det intet Fortrin. - Vinteren holder sig stiv og uforandret. - Om Dagen skinner Solen, om Naten fryser det inde i Værelserne.

24/3 44

P. Sv. kom saa igaar med 1 Otting Sæbe til 20³⁄₄, Bairbiren havde kostet 12¹/₂ pr. Flaske, ligeledes havde han 1 Riis Papir a 3 Rld, des-
(83) uden et Par Beger andet Papiir som skulde være bedre, men er noget Kram, endelig havde Milo medgive ham, uden Begjerring, de 186 Afbildninger af forskjellige Dyr, hvilket Værk falder meget i det simple, er uden ringeste videnskabeligt Værd, og det fortjener alene at nævnes, fordi Træsnittene ere gode.

25/3 44

Iaftes læste jeg i Avisen: at Processen i Barløse er paadømt i Høiesteret, og Provsterettens Dom som forkastedes af Landemodet, gjort gjeldende; saaledes, at Præsten betaler 300 Rld og Degnen 50 Rld i Mulct. Naar man seer hen paa de kjæmpemæssige Tilberedelser, og tallose Vidneføringer m.M. som ere skete for denne Sags Skyld, saa er den et Bjerg som fødte en Muus. Men der maa vistnok være en Hale tilbage endnu; sandsynligt bliver de flyttet fra hinanden, og fra Menigheden, begge de stridende Parter? - Tilendebringelsen af denne Proces gjør en Forandring i J. C. Stilling, og foraarsager ham et pecunairt Tab, dog bliver der muligen Vacance i Embedet? - Idag er det vor Fruedag, og i Nat erholdt vi Tøveir, som vedbliver endnu, hvorvel det klarer op, og Solen skinner allerede. Lærkerne synge allevegne, og Marius fortæller at han hørt Viben. Præsten erholdt idag Frederich den 6^t Krønike til Laans.

26/3 44

Tøveiret varer dog endnu, skjøndt det har frosset Lidt i Nat; Marius var igaar ude at begrave Mads Christensens Kone, og erholdt 1 gl. Krone i Sallar.

(84) Jeg kan ikke ret blive klog paa min Sundhed, lidt bedre er den, og med min Mave er det i de sidste 14 Dage meget bedre; men ikke

destomindre tørster jeg meget, og maa om Naten have en Flaske med Øl i ved Sengen.

Konon paa Frydenlund er anmeldt død idag; forsaavidt man kan forstaae er det Typhus, som grasserer i den Side paa Sognet, og navnlig der i Huset. Hans Hansen Traskemand er ogsaa syg, og ligesom hine fantaserer meget.

28/3 44

Marius ligger tilsengs idag, han blev syg igaar, formodentligt Forkjølelse, dog er jeg næsten bange, for den oven omtalte Syge, som spores i den bemeldte Deel af Sognet. Præstens hustru i dette Øieblik ladet spørge til ham. Mehl arriverede i Aftes for at spille L.Homber, M. stod op for at han ikke skulde være gaaet forgjæves; men maatte forlade Spillet, og søge Sengen igjen. Tøveir have vi dog idag, Sneen svinder dygtig, men alligevel sidder den paa Rugen ommen Gjerdet ved Hans Andersens Løkke, og vil vistnok gjøre Skade, ifald den ikke øses tilside. - Igaar skete her i Huset et Mirakkel, som satte os i Forundring over al Maade. Min Schatolnøgle, hvorefter vi havde søgt i lang Tid, fald idet jeg stod ved Kakkellovnen, ud af mine Buxer, nede ved Foden. Dog ere det et Par nye Buxer, uden Foer eller Dræt, og jeg har gaaet med dem hver Dag siden, saa Ingen kan blive klog, hvor det Sted er, hvor Nøglen har været.

29/3 44

- (85) Foraaret spores i disse Dage, da det er stille og godt Veir. Lærkesangen er mangfoldig, og jeg saa Viben flyvende igaar. Men April behøver ikke at lade sive hvad Martii har ladet skride, thi ikke saameget som en Knop har vlist sig i denne. Marius er igjen gaaet tilsengs i Eftermiddag, føler Gysning og falder søvnig.

30/3 44

S. Hansen var her i Aftes med 1 1/2 Kløverfree til 3 Rld, ret godt Kjøb; jeg skal desuden ogsaa have 5 a 6 Skpr Erter hos ham, til at saa i den lille Lykke. I disse Dage arbejder jeg paa en Liste over mine Indtægter, overensstemmende med det nye Hartkorn; men muligt at Forstanderskabet ikke vil underskrive den?

31/3 44

Idag Palmesønd. har jeg efter lang Tid dog igjen forrettet Kirketjenesten, tilligemed Ole E, medens Marius er i Barløse, hvor J.C. idag holder Confirmation; han rider paa en af Lars Bechs Heste. Lidt havde det frossen i Nat, men idag er det et deiligt Veir, det smukkeste i sidste Halvaar. Marius var nede hos P. Sv. igaar, og bragte den Besked, at denne var syg.

2/4 44

Igaar var jeg hos P. Sv., som jeg fandt meget ringe. Doctoren havde været 2 Gange hos ham, og sagt det var en nidsig Feber. I dag aabnede vi den ene Kartoffelkulle her i Løkken, lidt mugne og groet vare Kartoffelene.

3/4 44

Fra min Ven Cronberg i R. Taarup erholdt jeg til Formidd. et (36) langt Brev, om f. Ting, men dog især om hans Søster, Mdm. Vinther i Hindevad, som i denne Tid er bleven Enke, og han hendes Væge. Han er saa god at mene, at jeg forstaaer bedre end han, hvad Pligter og Rettigheder hun har ved Fratrædelsen, og deri beder han mig om Underretning.

4/4 44

Iaftes efterat vi vare gaaede tilsengs, jeg laae i dyb Søvn, kom Br. R. i et Besøg, og det varede længe førend vi fik afsnakket, og der blev Roe igjen. I Eftermiddag gik vi til Hæbød, hvor vi fandt god og venskabelig Modtagelse. Ved Hjemkomsten fandt vi endeel Aviser, Blade og Bøger, læste, politiserede og disputerede hele Aftenen. Moder og jeg commucierede, det var Skjærtorsdag.

En af de ommeldte Bøger var Prof. Clausens Udvikling af de christelige Hovedlærdomme, Khvn 1844 - En udmærket Bog, eneste i sit Slags for os, dyb og bred i sammentrængte Udtryk, skarp i Bedømmen, rationel og dog christelig, et herligt Vidne om Forfatterens Talent, og Herredom over Sproget og Stoffet.

7/4 44

Idag er det Paaskedag, men koldt, Østenvind og Natefrost, og jeg føler mig mindre Vel i dette Veir. Farb. R. reiste igaa Morges, og Ole gik til Ørsted, for at erkyndige sig om den gl. Constistorialraad Befindende, saasom vi hørte at Docter Gedaille var hentet til ham; men den Gamle var i god Stand, efter sin Alder og Omstændighederne. J.C. var ikke hjemme, men paa Skovgaarde, og Le saae ham ikke. Farb. R. dolerede endeel over ham (J.C.) fordi han ikke omgikkes (37) den Gl. vel, paastod endog, at den Gl. var glad ved, snart at komme af med ham, og faae sig en anden Cappelan; thi i hvem der end kom, saa var den Gl. bedre tjent med ham, eftersom han ikke vilde anmasse sig den Magt og Myndighed, der i Gaarden, som Jacob. Ørsted Kald fik han nu ikke, fordi Løftet til Pastor D. ikke kunne tilbagetages, og det eneste Vilkaar, hvorpaa det kunde være skeet, nemlig ved den Gamlens Resignation til Jacob, det gjorde han ikke, under deres nærværende Forhold m.m.m. -

P. Sv. vedbliver at være meget gaarlig, og det staaer i en Værelse med ham, ligesom man ei heller ved om Sygdommen er typhos eller ikke.

Jeg har blot været der nede een Gang, og jeg maa ikke gaae derned for Familien her hjemme, er ogsaa lidt angstelig derved, men alligevel angrrer jeg det, at jeg bliver derfra. - Millius komhjem iafte, og har ligget her i Nat, han skrubelerer endeel over Adskilligt i Møllen, over Jørg. Jensens Karle, etc.

10/4 44

Indtrillede de sidste Kartoffler, kappede de kanadiske Popler her omkring ved Høugen, og Dagen forud, den 9^d, saede jeg Kaalfærre, lagte Sukkererter m.M. Storken har jeg endnu ikke seet.

12/4 44

Jeg venter paa Confirmanterne idag for tage Afsked med dem; jeg er meget forknytt ved saadan Leilighed, formaaer aldrig at gjøre det saa godt, som det burde at være, thi det er vigtigt, at der bliver taget godt Afsked med Børnene.

(88)

Confirmanterne 1344

Jørg. Hend. Hansen Fjelsted	" - 2 ⁷ - "
Jens Njelsen ibid	" - 3 ⁷ - "
Jacob Jensen	" - 1 - 4 ^p
Jens Hansen Fjelsted	" - 1 - 4
Rasmus Olesen ibid	" - 2 - "
Anna Marg. Jensen Fjelsted	" - 4 - "
Maren Hansen ibid	2 - " - "
Hanne Rasmsd. ibid	" - 3 - "
Anne Kirstine Jensen Bølle	" - 3 - "
Karendorthea Njeld Fjelsted Skov	" - 2 - "
Anne Hansd. Fjelsted	" - 1 - "
Anne Sophie Pedersd Bølle	" - 3 - "
Anne Njelsd ibidem	" - 2 - "
6 Rld 3 ⁷ 8 ⁷	

I Haugen lagte vi idag 2 Skp. Halvmaaner, som jeg fik til Ole Hansens; iafte fik vi en Kul Regn, medens jeg gik hjem fra P. Sv., hvis Dreng var her oppe og anmodede mig om at komme ned til ham. Han er meget syg, phanteserer, mellemstunder. Doct. bliver hentet hver Dag, og Sygdommen den almindelige Typhus. Han spurgte mig: om jeg vilde bede for ham, hvortil jeg svarede: "af mit inderste Hjerte" - Konen viser megen omhyggelig Paapassenhed imod ham, og nu ere de udsønde, det Forbigangne glemt.

(39)

13/4 44

Imorges paa Sengen erholdt jeg et Circulaire, hvori var forskjellige Documenter: Enkekasseregnskabet, Offeret ved Brudevielse, Stemme-

sedler paa 2^d Revisorer m.M. Bemeldte Sager havde ligget paa
Veien mellem Lærer Gang i Stauroye og Cronberg i R. Taarup i en
heel Maaned - Iaftes fik jeg et Curiosum fra min Naboe Hr. Holm,
som sendte mig en af ham selv conciperet Tilstaaelse, for, at jeg
havde modtaget af ham et Brev til Urb. Hansen; hvori var 10 Rld.
hvilken Tilstaaelse jeg skulde underskrive. Herpaa svarede jeg: at
jeg aldeles ikke vidste, hvor faa eller hvor mange Penge, hans
Brev indeholdt, vilde einheller svare til dem, men det skulde rede-
ligt blive lagt i Tasken, og forhaabentligt vilde det komme til sin
Bestemmelse. - Igaar Morges saae jeg Storken første Gang, altsaa
den 12 April. Ellers vedbliver det at være koldt, ligesom det
ogsaa er tørt, og Jorden vil falde stiv og stærk at bearbejde.

18/4 44

Saaede Byg i Kartoffellandet, 4 Skp, Staldfodring eller Vikkehøvre
10 Skpr, Havre 6 Skpr, alt her i Løkken, og i den lille Løkke 5
Skpr. Erter.

25/4 44

Igaar begravede vi P. Sv., M. holdt en ret taalig god Tale ved
(90) denne Leilighed, og det Hele var en vakker Jordefærd, især var
Traktementet fortræffeligt. En bedre Begravelse har jeg endnu
her i Sognet ikke været til.

27/4 44

I disse Dage er det en sviende Kulde, med Blæst og Storm.
Igaar blev Hegnet ombyttet herved Skolen ifølge den nye Matricul,
og Mændene vare dog flinke nok til at forlænge Hegnet nogle Favne
bag ved Haugen for at denne kunne blive lidt større. - I nogle
Dage har jeg været meget ringere, Harken og Slim have været værre,
fremkaldt ved en ommeldte strengere Foraarskulde. - Det seer ikke
godt ud med Fourage til Creaturene, Græsset groer ikke, Det, som
haves tilgode kommer ikke ind.

28/4 44

Den strænge sviende Vind vedbliver, Rugen tæer sig med hver Dag,
Haugen vinder heller ikke, men Sukkererterne have dog i nogle Dage
været at see.

8/5 44

Snedkerne ere her endnu, og de arbejder paa nok et Klædeskab,
som skal være Mariusses. Inat faldt en lille Kulregn, ellers en
stræng Foraarsstørke. Et Par Dage har mit Helbred været bedre.

11/8 44

Idag lagte vi Kartoffler i den LilleLykke, en 9 Tønder, og saaede
tillige Byg; Idag hørte vi ogsaa Nattergallen første Gang i Aar.

(91) En slem Storm og Kulde eksisterer idag. Regnen udebliver, og Græs og Rug taber. Frugttræerne ere fortreffeligt teede, og Foraaret er snart paa det høieste. Jeg sendte en Forseemelsesliste til Forstanderskabet idag for Martii og April Maaneder. Forstandermødet holdes hos Hans Trymann. I denne Tid har jeg læst en Roman fra Colombus's Dage kaldet Meriades, ret skrevet med Talent, og oversat ved Schaldemose. S. Junge var saa skikkelig at høre ind, da han gik til bemeldte Møde, ved hvilken Leilighed jeg anmodede om, at Pumpen maatte vorde istandsat saasnart muligt.

14/5 44

Endnu er der ingen Regn kommen, Kulden er temmelig stor, og Kreaturerne see daarligt ud, paa Marken af Mangel paa Græs. Vore staae dog inde endnu, ere godt ved Huld, og kunne fødes inde endnu i 14 Dage; men de have tæret Korn hele Vinteren. idetmindste hver et Par Tønder. Igaar fik M. de sidste Kartoffler, 2 Tdr. at lægge i sin Hauge.

Karen Sv. har forlangt Testamentet over sin Afdøde Mand, men Præsten har ikke tilbageleveret det, men meget Mere udlånt det til L. Jørg. og Andre, hvorfor jeg ikke seer mig i Stand til at efterkomme Begjeringen.

(92)

17/5 44

Igaar var J. Andersen her i Besøg og vi bleve i denne Anledning hjemhentedes fra Sletterød, hvor vi vare gaaet ned, han fortællede den mærkelig Nyhed, at Skolel. Korch havde faaet Kaldsbrev som Skolelærer i Barløse, og Jochumsen var afskediget med en ringe Pension. Præsten meente han, gik samme Vej. J. C. havde været i Odense hos Biskoppen. - Idag faldt lidt Regn, hvortil vi trængte hellig.

19/5 44

Man erholdt kun lidt, saagodt som intet Regn den 17^d og det vedbliver at vore tørt og koldt. I disse Dage have vi sat Kaal, baade grøn og hvis, men bleve dog ikke ganske færdig. Planter fik vi hos Mdm. Galthen, forsaavidt de grønne angaaer, de hvide hos L. Jørgensens Kone.

29/5 44

Igaar var jeg i Præstegd. første Gang siden 17 Januarii Pr. Geburtsdag; med det samme var jeg inde hos L. Jørg. I Pintsehelligdage skrev jeg Testament til Njels Jørgensens Enke, som døde den 24^d og skal begraves idag. Den stærke Foraars Tørre vedbliver og Græsset svinder bort. Nu staaer eller Naturen i sin største og yppigste Prydelse.

31/5 44

I Forgears og igaar vare vi til Begravelse hos N. Jørgens, og blev vel tracteret. Præsten forhudlede Testamentet aldeles, i den Sjuarevurne Opløsning, og det paa en elendig Maade.

1/6 44

Regnen udebliver, Tørre og Kulde hersker, saa det begynder at blive alvorlig Anledn. til de Klager, som vi i længere Tid have hørt. Igaar Eftermidd. var jeg henne hos Sør. Hansen for at optegne hans Assurance til Indsendelse i disse Dage. M. skulde efter Løfte bestille Vogne til at kjøre Gjødning i disse Dage.

3/6 44

Om Formidd faldt en lille Regn, men det var ikke mere, end at Stenene bleve vaade, Glasset viser ustadigt Veir. L. Detlevs kjører Gjødning idag, L. Jørg. fandt den porteværende Øxe i Faarehuset idet han reddede det. - Vinden er gaset om til S.O. et bedre Hjerne, end hidtil.

4/6 44

Regnen blev borte i dens Sted ernoldt vi Kulde og Tørre. - Kirsebærtræerne ere teede herlig. Nu er Gjødningen udkjört, den slog netop til, og Stenene som laae sammensanket ere nedkjørte i Mosen. J. Christ. kom hem om Eftermid. men reiste om et Par Timer igjen. (94) Jochumsen er plæt mod ham, giver ham mange Spitser og lader ham høre sin Familie.

5/6 44

Endnu har jeg ikke saaet Boghvede, først idag vil jeg ud at faae Plogene, og om muligt saae i Morgen.

6/6 44

Paa min Omvandring i Sognet igaar spiste jeg til Middag hos Landmaaler Olsen, saagar sov til Midd. der, hvorpaa vi fulgtes ad, til Aalund, hvor jeg betalte Enken 50 Rld.

10/6 44

Igaar Nat fik vi en god lille Kul Regn, men idag blæser den hen, saa Græs og Korn ligger derved. I disse Dage har jeg været ringere igjen, jeg kan nu hverken taale Kaffe eller Thee, men maa brække mig hver Morgen, naar jeg nyder det, hidtil har jeg dog kunnet nyde Kaffe, indtil i de seneste Tider. Jeg gik ned til P. Sv. Enken igaar for at faae L. Bech til at harve mine Kartofler.

14/6 44

Den 12^d d. var jeg paa Billerød for at skrive et Afkald paa 1700 Rld til Enken af hendes Søn Erich; den 13^d regnede det lidt, men idag blæser det hen igjen. Desuden er det en slem Kulde.

15/6 44

Kulden og Blæsten vedbliver, med nogle Illinger eller Bygge, dog uden at Jorden gjenneblødes. Idag skrevet nok en Regning til afg. R. Møllers Boe, paa Skolerestancer, men dateret den 12 Junii. Ole er gaaet til Ørsted, og kommer igjen i Morgen. Med mit Helbred staaer det kun maadeligt til. Min Mave er seen, jeg tager Piller.

- (95) Boghveden, som blev saaet den 7^d d. er at see idag. Kjøerne komme ind hver Dag og faae et Mael Høe. Jeg har dannet et Beed til idag i Haugen, hvori jeg endnu agter at saae Gulerødder iaar. Præsten slipper næmt til sine 400 Rld, som er bleven ham opsagt, hos J. Møllers Søn, eftersom han fik dem allerede igaar hos Christoff. Hansen, kun er det $\frac{1}{2}$ Aar fortidlig. Men saasom Christoffer og hans Søster ere gaaet hertil Byen idag, saa er det nok muligt, at han har betænkt sig.

16/6 44

Det blev, som jeg meente, Fr. faaer ikke de omtalte Penge paa det Sted, Christoffer vil have dem ud til sin egen Side. Det er endnu slemmere Veir end i Gaar. En stor Mængde Skyer vælte op fra N.V. dog uden tilstrækkelig Regn. Veirglasset er steget i Nat 2 Streger. Jeg har idag plantet nogle af Planterne ud i Randen af 2 Bede; det skulde være Bothfelseske-Roer, som kom istedetfor Grønkaalsplanter. - Blæsten i Formiddag er bleven til en heel Storm i Eftermiddag. - Kirsten Smeds tog 7^d for at have siddet her at sye i en Uge.

17/6 44

- Saaede jeg Gulerødder, og der kom lidt Regn, ligesom jeg var i Ellegaard med E. Larsen for at faae hans Skjøde og nogle andre Papirer underskrevet. Vinden er idag sydelig og Veirglasset er faldet nogle Streger.
- (96)

20/6 44

Det Støvregner til Morgen og blæser, men Glasset er steget, og Jorden bliver ikke vædet. - Landmaaler Olesen fik i f. Uge et Anfald af sin gl. Sygdom. Pr. og jeg vare nede at besøge ham den 18^d d- Denne Sygdom, Apoplectie, vil engang lamme ham, eller tage hans Liv.

21/6 44

Sogneforstanderne mødte her i Skolen idag, for at bestemme hvad der skal gøres ved den; men jeg fik ingen Ting at vide, ikke engang saae de efter hvad der manglede, det vidste de enten af Instinct, eller de bestemte det hen i Veiret. Jeg holdt ivrig paa, at et Svingeværk skulde sættes paa den eventuelle Pumpe, istedet for en Vippestang, men de lovede det ikke. Ligeledes anrog jeg,

at faae Skolen panellet, eller nok en Steen sat til Muren. Tillige omtalte jeg den ringe Ildebrændsel her i Districtet. Men de taug eller svarede afvigende paa det Hele.

Støvregnen falder saa jevnt hele Dagen; dog er Tagskjækket endnu ikke kommet til at dryppe.

25/6 44

Igaar holdt Læseforeningen et Møde heri Skolen, hvor kun 5 a 6 Medlemmer vare tilstede; Forstanderskabet byttede Veie til samme Tid, og det gik ved Sengetid endnu uden at være færdig med Forretningen. Millius kom hjem iaftes i et uventet Erinde, temlig forknyt, han kunde nu blive i Møllen, faae Enken, dersom han havde de fornødne (97) Penge til Indfæstet. Men det seer umuligt ud!

30/6 44

Af og til falder der nogen Støvregn, men uden at Jorden faaer den Væde hvortil den saa heilig trænger; Græs have vi aldeles ikke, og Kornet seer det maadelig ud med. I disse Dage graver Hans Smed en Vandgrøft i L. Bechs Løkke, hvortil jeg giver ham 4-8^d, og 2 Dages Kost. - Jeg har i disse Dage været mindre vel, flere Gange har jeg maattet vomere, og endnu er jeg uleililget med Slim og Harken, ikke at tale om, at jeg er plaget af Tørst, og maae drikke meget. - Den 27^d Junii slog vi første Gang af Vikkehavren til Staldfodring. - Idag den 30^d Junii gav vi det sidste Foder, som vi havde. - Moder reiste igaar Morges til Nymark for at kjøre med Hr. Hard til Svendborg, hvor hun forhaabentlig allerede er idag?

1/7 44

Idag Middag Kl. 12 træder min Police i Kraft, hvorefter mit Boe er assureret for 1000 Rld. - Regnen udebliver, Kulden derimod vedbliver. - Kirsebærerne i Haven har jeg smagt idag, men kun halv modne; en stor Mængde er paa Træerne iaar. Men Arter derimod have vi ingen, Frøet duede formodentlig ikke.

2/7 44

Kulden er idag mindre, end de forige Dage, men Regnen venter man forgjæves.

(98)

3/7 44

Marius lempet sig til at reise til Festen paa Sk.B. imorgen, han kommer med Ravn og Nogle fra Erholm. Idag har jeg næsten været i Sengen hele Dagen, i Morges maatte jeg brække 2 Gange, og er daarlig.

Pastor Krag sendte Marius en pen Foræring, fordi han hjalp ham, at afskrive Sangapparattet kommen fra Biskoppen, nemlig: Romans Skildring i den danske Historie.

5/7 44

M er kommenhjem fra Festen i aag Kl. 4 Formidd. Han er ret vel tilfreds med Rejsen, og Morskaet, men klager dog over, at han først kom dertil Kl. 3 om Eftermidd., fori de vare 6 Timer paa Vandet, og næsten omkomne af Sult. De første Notabiliteter, Lehmann, Clausen, Grundt Schmidt, Krøiberg og F. - Talerne havde alle det samme Thema, nemlig Tydskhedens og Fortydskningens Modstand. Restaurationen var ugudelig dyr. - I disse Dage har jeg begyndt at smage paa Morellerne i Haugen. Regnen savnes nu høielig, Folk bliver mismodige, og have Grund dertil.

6/7 44

Erholdt et Brev fra P.O. om Moders forlængede Ophold i Svendborg; bemeldte Brev var skrevet den 1ste dennes.

9/7 44 var jeg mere daarlig end ellers hele Naten (99) maatte jeg brække mig, og jeg kunde ikke gaae ned at syne gl. Jens Møller, som jeg havde bestemt, men anmodede H. Jørgensen at forrette det i mit Sted. - Her vare 6 Hanoveraner som blæste Horn med stor Præcision og Force. - Endnu ingen Regn. Kornet tager Skade, og der vil vist blive stor Misvæxt. Moder er endnu i Svendborg. Idag skal Jens Møller lægges i Kiste.

10/7 44

Igaar hændes mig et Tilfælde, som jeg endnu ikke før har oplevet Mage til, idet at Maren Frederichs kom her ind medens jeg endnu laae i Sengen, og som en sand Furie gjorde sig gal, fordi Ole havde slået hendes Pige, som gaar i Skole. Hun raabte saa høit som hun kunde og bande "Fanden lyne og tordne mange Gange" - Sophie, som tjener her blev eiheller ret behandlet, og hendes Børn laae for Had hos Degnens. Jeg bød hende at tage sin Datter herfra, men det vilde hun ikke - Jeg kunde idag ikke være med til Jens Møllers Begravelse, eftersom jeg er ringere, og Præsten og M. rommesterer med mig, at jeg skal reise til Middelfart, og spørge en Doctor.

11/7 44

Trine Lars Bechs lod bære Suppe herop til mig igaar, fordi jeg ikke kunde komme derned, desuden havde de været her med en god Kurv, (100) etc. Idag seer det ud efter Regn, og det er paatænkt at reise til Middelfart imorgen. Jacob Møller begynder Mureriet her idag ved Skolen. - Her er kun faa Børn som komme i Skolen i denne Tid.

17/7 44

Igaar kom jeg Hjem efter en Fraværelse af nogle Dage, hvori jeg var i Middelfart, og i Frederix, sidste Sted, for at tale med

Doct. Nielsen angaaende min Sundhed, han ordinerede en Mixtur og anbefalede mig en Diet. Jeg maatte ikke spise Brød, Kartofler eller Grøntsager; men Kjød, Æg, Suppe, Mellemad etc. Denne Reise var ellers ret behagelig, og jeg levede godt hos min Broder, det vil sige ordenlig og saaledes som man bør leve. I Frederits saa jeg Borgerskabet exercere, og gjorde et interessant Bekjendtskab med Lærer Simonsen.

13/7 44

Imorges medens jeg laae i Sengen kom R. Jæger, som havde talt med P.O. i Odense, med den Efterretning, at Moder kommer enten imorgen eller i overmorgen. Igaar den 17^d skrev jeg et Brev til Kammersk. Vedele Hecnen om mit Tilgodehavende i R. Møllers Boe paa Frydenlund. Dets Beløb 4 Rld 2 4 . I Haven er en stor Mængde modne Kirsebær eller Moreller.

(101)

19/7 44

Igaar var jeg paa Hmbggd. for at besøge den syge Mdm. Clemensen, hun var meget fornøiet over, at jeg saa til hende. I Formidd. var jeg i den Lilleløkke og fandt Kornet nogenledes, Erterne ere ligesaa gode, som Byggen; men det bedste Korn staaer paa den Jord, som jeg har opdyrket af den sure Mae dernede, følgerlig bringer den mig forønskede Renter.

Første Aften efter, at jeg var kommen hjem fra Middt. havde M. og jeg en Ordvexel om min Resignation, eller Embedets Afstaaelse til ham, og den var noget varm i Sidstningen. Jeg var af den Formening, at det blev til Tab for mig, Moder og hans uforsørgede Sødskende, ifald jeg resignerede, saasom de da ikke havde i paa-kommende Sygdom, eller andet Uheld, noget Tilflugtssted eller Hjem, uden hos ham, som da ogsaa skulde have vi Gamle, saavel som sin egen Familie, hvorved vi bleve hinanden i Veien og til stor Byrde. Ikke at tale om, at han kunde vise disse sine saaledes trængende Sødskende bort, hvilket jeg dog ikke troer ham til, og vi Alle skulle leve af Degnekaldets tarvelige Indtægter, som vilde blive knappere end vi ere vant til at leve. Holder jeg mig derimod en Hjelpelærer, saa kan jeg faae en 30 Rld til ham af Hjelpekassen (102) og naar jeg dertil lægger 30, da har jeg hans Løn, Kosten vilde ikke føles, og Embedet var mit hvad alle dets Indtægter og Fordele angaaer, Ved saaledes at arranger mig, beholdt jeg selv de $\frac{1}{2}$ af Embedets Indkomster, og anvendte blot den $\frac{1}{2}$, istedetfor at afgive de $\frac{1}{2}$ og kun at beholde $\frac{1}{2}$.

20/7 44

Luften er lidt mildere i disse Dage, og der falder nogle ubetydelige Smaabygger, men Jorden er meget tør. Boghveden seer ringe

ud. - Sidste Aviser ere overmaade interessante, formedelst Stændernes Aabning, og de falne Debatter om en Adresses Indgivelse. Ved disse Leiligheder have Regjeringen faaet drøje og diære Ting at høre. Uagtet den Kongl. Commisarii Modforestilling blev det eenstemmig Besluttet at Adressen skulde indgives. - Idag er der Skaaegilde i Kroen, hvortil M. og O. have begivet sig, endog uden at spørge mig derom! - 2^d Drosler ere skudte i Haven idag, hvor de stjal Kirsebær.

24/7 44

Idag har jeg Bud i Odense efter en Flaske Mixtur, den, som jeg købte i Frederits den 14^d d. er brugt. Jeg mener dog, at jeg befinder mig bedre end tilforn. Moder er endnu ikke skjøndt det er paa 4 Uge siden hun reiste til Svendborg, kommet tilbage. I disse Dage brænder Solen, og det er stærk Blæst. Millius kom hjem i (103) Søndags den 21^d med et Par store Gjedder, Møllekonen har nu indgivet Ansøgning om, at sidde i uskiftet Boe. Imorges kjerte Præstens i deres nye Vogn til Middft, de vilde see Haven ved Snoghøje, Toget var saa brilliant som muligt. Med Dem skrev jeg til Farbroder R. Overgaar var jeg hos Landm. O, han havde om Formiddagen været paa Margaard, for at faae Sønnen løs, som nu skal være Landmaaler.

26/7 44

Igaar fik vi Brev fra P.O. hvori vi underrettes om, at Moder først kommer enten Mandag eller Tirsdag, 29^d eller 30^t d. og da skulde Hanne være færdig, for at følge med Vognen tilbage. Han mener selv at komme med, dog ikke bestemt. In at er en liden Regn faldet. Væver Konen var her igaar med 40 Al Blaaelærred a 4. Alen i Væverløn, 1 Rld 4⁴. - Med min Sundhed stod det igaar tvivlsomt til, jeg brækkede mig stærkt 3 Gange, og blev meget udmattet deraf. O. Hansens Maren var her igaar og plukkede Moreller, samt blev tracteret med Thee og Rødgrod. - Ørsted faaer Smæk i O. Thomsens Aviss, hvor der siges om ham, at han er saa tilvant at tvivle og forklare, at han ikke antager noget for Rigtigt, men tviler om Alt.

27/7 44

Igaar slog Harr. Veirmølle Møllesvenden ihjel med den ene Vinge, som han tog i, for at drøje den; det er det 3^t Menneske, som denne (104) Mølle har dræbt i medens den har staaet. Inat er lige som forige Nat, faldet en lille Byge af Regn.

28/7 44

Imorges maatte jeg atter brække mig, og jeg er mat efter det. Igaar var Fuldm. Schmidt her i Sognet, for at gjøre Indførelsel hos de saggivne Kromænd. - Hans Jørgensen og Jørg. Madsen vare her

igaar for at see, hvorledes J. Jeppesen havde skilt sig ved Renovationen. Ved samme Leilighed vare de indenfor. Igaar var Niels Hansens Datter, Annechen, her, for at plukke Moreller, og fik endeel med hjem. R. Jægers er her i Dag, Begge bleve tracterede med Rødgrød. Et Par Skræderpiger sidde her og syer til Hanne, som skal reise til Svendborg.

29/7 44

Igaar Eftermidd. var Holm, Kone og Søn her, de vare meget begjærlige efter at faae saameget med af Havefrugterne som muligt. Om Formiddagen kom Møller Hering herind, og gav sig gode Stunder, til samme Tid kom ogsaa en Slagter fra Assens, som jeg viiste Qvien, men han vilde ikke give mig 25 Rld. for den. Idag regner det hele Dagen, og Jorden bliver vel vædet, hvortil den saameget trænger. Er Moder paa Hjemreisen idag, da gjør det mig meget ondt (105) for hende, thi hun bliver da gjenneblødt, men hun har tøvet for længe hos sine Børn. Men muligt, at hun først imorgen begiver sig paa Veien hjemad?

31/7 44

Moder kom saa fra Svendborg den 29^d om Aftenen Kl. 9, da jeg var gaaen i Seng, og havde P.O., Trine og hendes tvende Smaabørn med. Igaar kom Jacob og Millius ligeledes hertil, som havde hørt de Andres Ankomst, saa at alle Børnene vare samlet her, saaner som Lotte, og vi havde i Anledning heraf en glad Dag. Idag Formidd. Kl. 6 reiste de igjen, og tog Hanne med til Svendborg, hvor hun skal gaae i Syskole, og Jacob reed til Middelfart. Vi ere nu alene, og maae see hvorledes, at vi komme udaf det. Et Halvanker Rødviin, som J. har givet mig, er idag blevet aftapet paa Flasker. Moder synes ret vel om P.O. Handel, som tegner m.g. og nu har han kjøbt Gaarden, hvori han boer.

1/8 44

I disse Dage plukker man Rips, som ere nu fuldmodne, og saamange vi selv behøve. Fr. kom idag for at invitere os til Præstegd, han var meget nysgjerring efter at erfare, hvorledes det gik i Svendborg. Han vilde ellers op til Formanden, H. Jørgensen. Jeg var færdig til at gaae ud, men det begyndte at regne, hvorfor jeg blev hjemme. Vinden var gaaet om i det gl. Hjørne N.V.

(106)

3/8 44

I den Hesp. Avis 126, 1844 har en Anonym et Inserat, som er i sig selv tomt og intetsigende, hvori han beskylder adskillige Skolelærere for, at de fordre et fuldt Fdkr Korn i ethvert Tilfælde, hvor der ellers kun kunde være Spørgsmaal om en mindre Ydelse.

Forsaavidt, at Skolel. maatte forlange Lovstedet i Forordn af 25 Junii 1810 §8 forstaset og uostrakt i det Omfang, da er dette vistnok urigtigt og kan ikke gives Medhold, thi da skulde den Yder, som efter Beregningen kunde komme til at yde $1\frac{1}{2}$ Fdk. give 2 Fdkr, og Lærerne modtage fulde og hele Fdkr, hvilket ikke er Meningen af Lovstedet; men Meningen er, at den Yder, som efter Regningen ikke kan naae at give et heelt Fdkr i det Hele alligevel skal give et heelt og fuldt Fdkr, saa at dette Quantum er Minimumet, som en Parcellist kan komme til at yde Skolelæreren.

Inseratets Forfatter indrømmer oog, at hvor ingen Hovedparcel hæfter for det Hele, der skulde Parcellisterne yde det fulde Fdkr, istedetfor en Brøk deraf, og altsaa har Skolelæreren dog Ret til, og det er fuldkommen lovligt, at fordre et heelt Fdkr. hos saadanne Parcellister, og det er derfor utilbørligt af Forfatteren, saaledes som skeet er, at ville fremstille det som Snigerie, de gjøre sig skyldig i, eller at de ville tilvende sig Indtægt uden Grund.

(107) Underligt er det, og aldeles urigtigt, naar Forfatteren paastaaer, at det er mod Sagens Natur, at give et heelt Fdkr, istedetfor en Brøk af samme, efterdi det ligger i Sagens Natur, at et Minimum maa fastsættes, naar ikke en YdersKornlønning skal nedsynke til et værdiløst Quantum, som blev latterligt baade at yde og at modtage, f. Ex. $\frac{1}{48}$ Fdkr, $\frac{1}{4}$ Part af een Skilling, naar en Tønde Byg koster 4 Rld. og dette Lønnings-Korn kan Yderen, som skeet er, bringe i et Kræmmerhuus, eller i en Snusdaase, med mange prostituerende Vittigheder til Lærers Foragt og Haan, der er reduceret nog nedsat til at modtage samme.

Ligesaa forunderlig og urigtig er den Mening, som Forfatteren ytrer og vil, at Forordn. af 10 Januarii 1698 §10 skal have, at nemlig Ottingkar og halve Ottingkar ogsaa skal være lovligt Maal nu, skjøndt Forordn. af 25 Juni 1810 §8 er et senere Lovsted, og følgelig hæver det tidligere. Man skulde næsten troe, at han var af den Mening, at et Lovsted var uforanderligt, naar det een Gang var emaneret, eller at flere Lovsteder om samme Sag, hvorfra det ene bestemte eet, og det andet et Andet, bestode ved Siden af hverandre i Fællelskab, uden at noget af dem var det gjeldende. Af en lige modsat Mening er han siden efter, da skal Forordn. af 14 Julii 1814 §53 ikke kunne henføres under den Bestemmelse som finder Sted i Forord. 1810, fordi hiin er senere, denne tidligere, Forordn. af 1810 maa upaatvivlig gjelde indtil den hæves eller tilbagekaldes, og det er den, hvad Minimum for Skolelønningskornet angaaer, endnu ikke, ikke engang Foror. af 3 Decem^r 1819, der nærmere bestemmer Reglerne for Udparcelleringen, har forandret, end mindre hævet, hiint Lovsted i Forordn af 25 Junii 1810 §8. Altsaa er han, meget

(103) inconsequent og ulogisk i sit Raisonnement, engang skæl den tidligere Lovgivning bestemme den senere, Forordn af 1698 bestemme den for 1810, og en andengang maa den tidligere ikke bestemme den senere, eller Forordn af 1810 ikke bestemme den fra 1814, seere vilkaarligt, ligesom det passer i hans Kram.

Ligesaa tom og ugrundet er den Paastand, at hiint Lovsted, der paabyder det hele Fdkr. er ubilligt, thi hvad ubilligt er der i, at en Huusmand, som har Jord, giver 3 a 12, om Aaret til Læreren for at faae et eller flere Børn underviist; han kan gjerne være Velhavende fordi han kun har lidt Hartkorn, han kan have Fortjeneste som Haandværker eller Dlg, og det var mere ubilligt, at Skolelæreren skulde undervise hans Børn omsonst, men Ubillighed mod Læreren føles ikke, han hører i Danmark til en anden Categorie. At Huusmanden gjør en Dags Veiarbejde, at han løber flere Dage med Communs Breve, at den jordløse Huusmand gjør Præsten en Høstdag eller giver ham 24 aarlig, osv det er billigt, og derover doleres ikke, men at give Skolelæreren 3 a 12 for at faae 3 a 4 Børn underviist et heelt Aar det er ubilligt, endog i den Grad, at Stænderne burde petitionere Kongen om at faae sligt et Lovsted hævet. Skolelærerne hører bare, og vaagner!

Bemeldte Anonymus anfører ellers strax, at det er for at forekomme Uenighed og Misforstaaelse, hvilken paa flere Steder have viist sig, at denne Sag nærmere trænger til at forklares; men jeg maa bekjendte, at jeg ikke indseer eller Forstaaer, hvorledes at sligt et Øiemed derved kan opnaaes, end sige fremmes, da det meget Mere
(109) maa synes, at det netop er paa den Maade, at Uenighed fremmes, og fremkaldes paa, nemlig: ved at oprippe Sagen igjen, rykke den tilbage paa sin tidligere Plads, og at skyde et klart Lovsted tilside, hvilket ikke kan andet, end give Beboerne Anledning til at tilbageholde og nægte Supplementfdkr. og Skolelæreren til at fordre og kræve samme, hvorved Tvedragt og Uenighed umiddelbart optændes og udbredes. Men vi indrømme gjerne, at dette hører til det Fine i Spillet, saaledes at kunne blæse andre Øine paa sine Kort, og udgive dem for hvad man vil.

B Naar der gives saadanne Skolelærere, som den Inseratets Forfatter omtale, og de ville have Lovstedet udvidet i den Grad, at alle Parcellister skulle give dem et heelt Fdkr, naar de efter Beregningen kunne komme til at yde en Deel af dette, som f. Ex. Een skal give 1 $\frac{1}{2}$, 2 $\frac{1}{2}$, 4 $\frac{1}{2}$ Fdkr men da fordre 2, 3, 5 saa er det Feil af Skolelæreren, thi han skal kun have det hele Fdkr, af dem, hvis hele Ydelse efter Beregningen er mindre end eet Fdkr, ei heller skulle Skolelærerne have dette Fdkr, hvor en Hovedparcel hæfter for den hele Ydelse, og de oppebær denne hos Hovedparcellisten, thi

det er en Selvfølge at de ikke kunne have den meer end som paa eet Sted. Men Forfatteren er uretfærdig og ubillig mod Skolelærerne, og, gaaer dem for nær, naar han vil at de ikke maae nyde samme Ret for Skolelønningens øvrige Korn, som for Dagnekornet, thi et Minimum er lige nødvendig i Ydelsen af begge Slags, naar ikke Lærerne (110) skulle prostitueres ved at modtage en værdiløs Ubetydelighed, f. Ex. $1/32$ Fdkr Byg, eller en Værdi af $3/8$ efter de nærværende Kornpriser, som hverken kan betales eller erholdes i de gangbare Myntsorter, men kan bringes i et Kræmmerhuus, eller i en Snusdaase til megen Moro for Forsamlingen og Haan for Modtageren, herpaa haves Exempler.

9/8 44

Nu gaaer Rughøsten for sig af alle Kræfter, dog hæster vi endnu ikke i denne Uge. Ragn have vi nu faaet i Overflødighed. - Forleden Dag nemlig den 5^t sendte jeg Bud med P. Madsens Datter om, at han skulde mulde mine Kartoffler i den lille Løkke, men det er ikke skeet. Idag kom Hans Jørgensen Møller herop for at faae en Besværing skrevet over, at Sogneforstanderne nægte ham at sætte hans Veistykke istand, m.M. og Ped. Møller har alene alle Fordelene. Iaftes kom en Pakke fra P.O. men intet Brev. - Himmelbjergfesten holdtes den 1ste Aug, i Hovedsagen det samme som Skamlingsbankefesten, kun mindre Deeltagere, 5 a 6000^d. Eiheller vare Bevægelsesmænd fra Khvn der, Drevsen undtagen. Kongens Skaal blev hverken drukket, eiheller blev for Høistsamme raabt Hurra.

10/8 44

Heelt uventet kom Hans Rynkebye ind til os idag, han logerer for Tiden i Nyborg, saa meget godt ud, baade i Kjød og i Klæder, han var nu 64 Aar. Om Middagen kom J. Andersen, som bragte Hilsener fra Ørsted. Han fortæller at Past. Krag var med ved Himmelbjergfesten den 1ste August, samt at man i Gjelsted og Rørup Pastorat samler Bidrag hos Beboerne til en Pocal til ham paa hans Jubilæum den Octob. efter 25 Aars Embed.

(111)

11/8 44

Broder R. med Familie var her idag paa Reisen til Ørsted. J. Andersen reiste den 12^d d, M. fulgte ham til Taarup.

13/8 44

Idag høste vi baade Rug og Havre, Ole Skomager høstede tillige med M og O. Veiret var meget godt, skjønt der faldt Regn paa alle Sider. 7 a 8 Traver Rug fik vi.

14/8 44

Idag har jeg medicineret hele Dagen, hver Time taget en Spiseske fuld af Mixturen, for at komme til at svede. Skolel. Møller

var indenfor.

15/8 44

Jeg tog idag atter varmt Bad, hvori jeg var en lille Time, blev siden indviklet i et Uldentæppe, og laae tilsengs med 2 Dynner over mig, drak en Spøikommen Hylcethee heed, altfor at komme i Sved, men det skete ikke. Stærk Hede kom jeg i.

16/8 44

Doct. Toxverd var her for at vaccinere idag, jeg talte dog med ham om min Sygdom, og jeg viiste ham Medicamenterne ordineret af Nielsen, hvis Virkning han strax kjendte. Det er en meget mild og god Mand. Da han var reist, da var jeg ude i Byen for at faae en Vogn til at kjøre Rug med.

17/8 44

(112) Kjorte vi Rugen ind, den var meget god, og strax den var indkommet begyndte det at regne. Havren, som blev høstet samme Dag staaer endnu; den har Sør. Hansen lovet at kjøre ind. Med min Sundhed er det ikke vel, flere Dage har jeg savnet Aabning, og jeg har brækket mig idag. - Peder Bødgers Dreng i Sletterod var her med 20 Krebs.

18/8 44

Det har regnet i Nat og til Morgen, iafte var J. Nielsen her, han forvalte at den nye Branddirecteur havde været hos ham for omassurere hans Gaard, og han er en ferm Mand. Hans Jørgensen gjorde ham ellers træt med sin Disputaser.

I sidste Avis havde En paataalt at Cancelliet vil berøve Skolelærerne deres Valgbarhed og Valgrettighed, fordi de ikke gav Skat af deres Embedsjord, thi bemeldte Jord bære Skattebyrden ligesaavel som nogen Anden, kun betales den af Beboerne istedetfor Løn. Altsaa er det ikke andet end Lovtrækkerie og Sophismer, hvorved Nogle ville berøve disse Mænd omtalte Rettigheder.

19/8 44

Igaar kom gl. Møller tilbage fra sin jyske Reise efter et Mellemrum af 2 Maaneder. Præsten var indenfor Kl. 9 om Formiddagen paa sin Omvanken i Sognet, han gik vist ikke Feil, af sin Bestemmelse; han vilde op til Formanden, maaskee conferere om den Høstfeie, som Forstanderskabet havde befaleet at begynde, 3 Dage inde i Høsten?

(113)

20/8 44

Igaar Eftermidd. var jeg og Moder i Aalund, og med det samme i den l. Løkke, hvor Moder ikke havde været i Sommer. Dorthen er gaaet bort derfra, og skal nu blive hos Landmaaleren, uagtet at denne havde erklæret, at hun aldrig skulde komme der; Nu er Veiret

meget ustadigt, min Havre staaer heelt gjenneblødt.

21/3 44

Moder og jeg var paa Hamborggd. Igaar Eftermiddag hvor vi som sædvanlig blev vel modtagne og beværtede, samt kjørte hjem om Aftenen. Humlen har faaet Skade allevegne meer eller mindre, den er bleven sort, og man vil neppe avle til eget Brug.

22/8 44.

Havren staaer endnu, det regner hver Dag, og vi trænger til Græs. Tasken kom idag Kl. 12, men der er intet Nyt i Avisen. Peder Bødker kom ind med et Knippe Flynder, som var kjøbt i Middelfart.

24/8 44

Igaar, den 23 Aug. fik vi Havren ind, meget god og tør, og i Dag til Morgen regner det af al Kraft. Sør. Hansen kom herop for at faae en Tillysning skreven angaaende, at samtlige Værnepligtige her i Sognet skulle mød i Middelfart den 4^d September. Doct. Texverd vaccinerede her i Skolen idag. Han raadte mig at drikke Zeltservand, som noget meget ganlig for min Tilstand.

(114)

25/8 44

Siste Nat skal det efter Præstens Udsigende have tordnet. Anne kom svatsende og vilde til Kirke, men kom for sildig. Hendes Madm. kommer i Eftermiddag siger hun. hvilket rigtig skete, dog kun kort saasom hun ogsaa vilde til Thrane i Sletterod. Præstens agter dem i Eftermiddag til Gildebromølle, og have indbudt M. til at følge med. Det blæser og bruser stærkt udenfor.

26/3 44

I O. Thomsens Avis N° 138, 22 Aug. 1844 findes følgende ublue Yttring af en Legationssekretair Hvass i de Nørrejydske Stænder, at "der allerede er gjort saameget for Skolelærerne, at det er den "Embedsklasse i Staten, som efter sin Stilling, og de Fordringer "den med Rette kan gjøre er bedst forsørgt. Kjøbmand Ree derimod talte med Varde Skolelærernes Sag, og understøttede Motionen om deres Fritagelse for at besørge Præstens Embedsbreve. Enhver skjønner let det ubillige i, at Skolelærerne skulle løbe med disse Breve, som ethvert simpelt Menneske ligesaa godt kunde besørge som han, og da kunde han blive i sin Skole ved Børnene, og disse ved deres Beskæftigelser, istedetfor at de nu bliver frigivet, og svermer omkring hele Dagen og stæier. Hr. Hvass yttring er saa i Øinefalden falsk, og usæd, at den ikke fortjener at igjendrives, eller at ændses, men bør staae til et Minde, om hans Sandhedskjerlighed, og liden Agtelse for Publicum i Almindelighed, og sine Moddisputerede i Særdeleshed, i hvis Midte han har brugt

denne Hyperbolle.

- (115) At Skolelærerne ere komne til at løbe med Præsternes Embedsbreve skriver sig fra meget gl. Tid, da den gæstlige Mægt var stor, og Degnene Intet havde med Skolen at bestille, vare følgelig ledige hele Ugen igjennem, Søndagen eller Kirkedagene undtagne, og gode Stunder til at bære Breve, desuden havde Degnene den Gang mere Jord, flere holdt sig Karl og Heste; men denne Jord er nu de fleste Steder solgt til anden Bestemmelse, hvorfor Skolelærerne maa løbe paa deres Fod, undertiden et Par Mile, i Regn og Hede, og Vedkommendes Tænkemaade er saa sløvet ved Vanen, at de finde intet Ubilligt deri. Ellers kan man gjerne være enige med Hr. Legationssekretæren deri: at en Stand eller Embedsklasse bør lønnes efter sin Stilling, men saa bør den være retfærdig, svare til den Dannelse, de Kundskaber og Talenter man fordrer af en saadan Stand, og tillige til den Nytte den stifter, det Arbejde den forretter, og da kan man gjerne indrømme at Lønnen bestemmes efter Stillingen. Men det er bekjendt nok, at Skolerne bleve fra først af og langt hen i Tiden besatte med de ringeste Subjecter, Soldater, udtjente gl. Tjenere, Violinspillere, etc. og disse vare ofte forfaldne til Drik, hvorfor de ikke havde eller nød mindste Agtelse i Menighederne. Tid efter anden bleve Fordringerne til Skolelærerne større, Seminarier bleve oprettede, man krævede tænkende og oplyste Lærere, der formaaede at bibringe Børnene de fornødne Kundskaber, og hæve Almuen op af sin store Uvidenned og Raahed, hvilke Betingelser de fleste Steder ere fyldestgjorte. Paa denne Måde ere Personerne
- (116) blevne anderledes, dulige og dannede istedetfor uvidende og raae, men deres Stilling er den oprindelige, den Laveste er tankelig, og som den var i Begyndelsen. Det kan ikke være at vente, at Skolelærerne skulle være tilfredse under saadan Medfart, meget Mere troe de sig tilsidesatte, og deres Troskab upaaskjønnet i enhver Retning at fremme Folkeoplysningen, hvilket er Tilfældet med det store Flertal af disse Mænd, kan disse da skjule for sig selv hvem de ere, at de vandre en ædlere og renere Vei, end de Fleste af Undertrykkere, og ihvor lav deres borgerlig Stilling end er, saa staae de ikke desto mindre paa et høiere moralsk Standpunkt, end mange Stormænd, som skulle have Ordner, Titler og Gagetillæg for at vedligeholde deres Virkelyst.

28/8 44

Igaar kom Brod. Niels fra Ersted, hvor han er i Besøg med sin Familie i denne Tid hertil ridende paa den l. Graae. Ved denne Leilighed gav han mig et Beviis paa, at den Obligation, som P. Oest har udstædt til ham paa 600 Rld S og T nu tilhører mig,

dog kun paa Slet eller ustemplet Papiir.

Samme Dag solgte jeg den røde Qvie til Hans Lairup for 21 Rld, og leveret om 8 Dage. Broder Niels fortalte at Vacancen i Barløse var begyndt, og at Jacob ikke kom der mere i denne Anledning.

I Hempels' Avis No 158 1844, d.e. Mandagen d. 16^d September
/sal. Faders Begravelsesdag./ findes:

"Skolelærer og Kirkesanger P. Jacobsen.

Med Legemets Kraft forlad Dig ei Aandens i Kampen med Døden.

(117) Kraftfulde Arm i Alderdom og Sygdom, endnu ung og sund!

Din Tanke, dyb, klar og kraftig, udtalt med begeistrende Gløden,
Glædede, henrev mig, vakte min Tænkning saamangen en Stund:

Med Stjernernes Høide, Stilling og Vandring Du var saa fortrolig,
Med Naturen, med Livet, med Døden og med Guddommens Bud.

I een af Himmelens klareste Stjerner, Du vist nu har Bolig -
Af mit Bryst dine Ord og dit Munde ville ei slettes ud".

Avertissements

Haardt traf Skjebnens tunge Slag mig og Mine, idet min retskafne Mand, vore 11 Børns trofaste Forsørger og Fader, Skolelærer og Kirkesanger, Peder Jacobsen, under 8 d. bortkaldtes herfra i sit 66 Aar. I de mange Aar, næsten 33 her og 6 i Trondhjem, han har været offentlig Lærer, var han høitagtet af Alle, som kjendte ham, og i 36 Aar havde jeg den Lykke, at vi deelte Livets Sorger og Glæder med hverandre. Af vore mange Børn modtage 2 ham i Evigheden, men 9 begræde med mig Tabet af den Hedengangne. Gud trøste og hjælpe hans dybtsergende Efterladte!

Fjelsted den 13 Septemb. 1844

M. Ch. sal Jacobsen

født Birch

(118) d. 23^d October 1844

Da jeg er bleven beskikket til min sal. Faders Successor og har saaledes faaet hans Functioner, vil jeg ogsaa forsøge som han at føre nærværende Dagbog eller "Optegnelser", hvad det skal kaldes; men jeg veed neppe, hvormed jeg skal begynde, eftersom den Tid, som ligger imellem min sal. F.s sidste Optegnelser og nu, er saa rig og fuld af Stof til disse Blade. Tiden tillader mig ikke at ordne

det eller bringe det i den Stil, det kunne fortjene. Mine Opøvelser skulde ei heller være Stilleøvelser, men blot antyde Et og Andet, som foregaaer i min Omgivelse; de skulde alene være læst af mig og ikke af - nogen Anden.

Under 8^d f. M. døde som forestaaende Avertissement viser min sal. Fader. Dette for hans talrige Familie høistsørlige Dødsfald greb mig i mit Inderste, og Sorgen laae hårdt paa mig. Aldrig før har jeg seet nogen at døe, og jeg glemmer aldrig den sidste Nat min sal. Fader udstridte heneden. Dødskampen, som han saa tidt (119) gruede for, syntes rigtignok at være forskrækkelig. At en Døende er omgiven af sine nær Paarørende, hører til Skik og Brug og kan vel have noget Godt ifølge med sig; dog formener jeg, at dette ikke altid skulde være saaledes. Den 16^d September var Begravelsesdagen. Alle Sognebeboerne bivaanede efter Indbydelse den sal. Hensovedes Jordefærd tilligemed hans Paarørende, og 12 af hans Standsfæller tilligemed Pastor Ibsen i Skydeberg bivaanede uindbudne. Flere Gl. heri Sognet, der burde have været med, blev af Forglemmelse ikke budne, f. Ex. L. Olsen.

d. 9^d Novemb. 1844

Fra 23^d Octb. til Dato er en lang Tid, hvori der ikke er skrevet som det synes, hvad jeg næsten selv Anfrygter, at jeg ikke bliver mit Forsæt tro, skjøndt Villien dog virkelig er hos mig dertil. Maaske det imidlertid vil blive bedre. I overgaar kom Dinesen, som fortiden er Skolelærer paa Fæno, og vilde tale med mig om Fjellerup Skole. Han havde et Brev fra Provst Seidelin, at hvis han vilde have bemeldte F. Skole maatte han uopholdelig ansøge derom, da Vacancen var udløben. Jeg var med han ude at besee den og talte meer for, at han ikke skulde søge den, end omvendt, indtil jeg mærkede, at Intet kunde afskrække ham. Han agter at føre Huusholdning derude, og det ahner mig, at han maaske er tilsinds at (120) gifte sig der engang. Dog er dette vel ikke hans Mening. - Han bad mig at betale sit Contingent til "Sangens Fremme heri Stiftet", hvortil han leverede mig 1 Rld, der skulde tilstilles Hr. Pastor Krag i Gjelsted. Mine Frender giver ikke bemeldte D. det bedste Renomme.

d. 11^t November.

Saavidt min Evne formaaer har jeg i den sidste Tid taget vare paa min Kaldsgjerning, som Kirkesanger og Skolelærer i Fjelsted. At gjøre Forandringer i Skoleundervisningen m.M. skulde jeg vel for min sal. Faders gode Renomme Skyld være noget langsom og varsom med. Saaledes var min Anskuelse i flere Dage; men jer er senere kommen til den Erkjendelse, at Enhver, der kan bruge sund Efter-

tænke, med Grund kan slutte og sige, at hvis jeg ikke vil begynde anderledes, end det sal. Menneske endte - der var gammel og i flere Aar havde baaret paa et svagt og ringe Helbred - saa turde man vist med Aarhens Tiltagelse kun vente sig lidet af mig. Paa Grund heraf har jeg uden videre Betænkning begyndt at reformere Eet og Andet i Skolen. I

s. 121 - 156 mangler.